

Metodologia
Raport podsumowujący

dr hab. Łukasz Gawel (Uniwersytet Jagielloński)
Dr Anna Góral (Uniwersytet Jagielloński)

Przed przystąpieniem do tworzenia założeń metodologicznych niniejszego badania, dokonano analizy literatury przedmiotu i przygotowano notatki, zawierające omówienie istniejącej wiedzy, diagnozę sytuacji w zakresie zarządzania dziedzictwem. Stanowiły one punkt wyjścia do opracowania szczegółowej strategii badawczej, w której efekcie powstał katalog:

1. pięciu dobrych, polskich praktyk w zakresie zarządzania miejscami dziedzictwa;
2. pięciu polskich programów szkoleniowych dedykowanych zarządzaniu dziedzictwem.

Niezwykle ważne dla opracowania szczegółowej procedury identyfikacji i charakterystyki tychże stanowiło założenie, że zarządzanie dziedzictwem kulturowym, poprzez swój heterogeniczny charakter wynikający ze złożonego i nigdy nieodokreślonego zasobu dziedzictwa, nie może być przypisane do jednej profesji, specjalności, obszaru nauki czy praktyki. Z tego powodu konieczne jest postrzeganie dziedzictwa w szerokim kontekście kulturowym, społecznym, ekonomicznym, historycznym, itp. Z tego powodu proces selekcji, zarówno dobrych praktyk, jak i programów szkoleniowych wymagał przeprowadzenia pogłębionej, kompleksowej kwerendy w oparciu o różnorodne źródła informacji. Takie podejście umożliwiło dotarcie do szerokiego spektrum danych, z których wybrane zostały wybrane te najbardziej reprezentatywne z punktu widzenia założeń projektu „Forget Heritage”.

1. Metodologia wyboru programów szkoleniowych dedykowanych zarządzaniu dziedzictwem

Katalog programów szkoleniowych dedykowanych zarządzaniu dziedzictwem powstał w wyniku wieloetapowego procesu:

I etap. Przeprowadzona została analiza *desk research* funkcjonujących w Polsce programów szkoleniowych dedykowanych zarządzaniu dziedzictwem. W pierwszym etapie przeprowadzono ją z wykorzystaniem wyszukiwarki Google, posługując się słowem

kluczowym „szkolenia dotyczące zarządzaniu dziedzictwem” oraz „studia z zakresu zarządzania dziedzictwem”. W ten sposób uzyskano szerokie spektrum danych, które następnie skonfrontowano z informacjami na specjalistycznych, branżowych portalach internetowych.

II etap. W celu zweryfikowania i uzupełnienia rezultatów analizy I etapu dokonano przeglądu stron internetowych instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie dziedzictwem w Polsce, m.in. Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Instytutu Kultury, a także uczelni wyższych w największych polskich miastach celem weryfikacji istnienia dedykowanych programów studiów I, II stopnia oraz studiów podyplomowych z zakresu zarządzania dziedzictwem. Dokonano również przeglądu portali branżowych menagerów kultury, m.in. Platforma Kultury, Kultura i Biznes.

III etap. W kolejnym etapie procesu badawczego dokonano przeglądu zebranego materiału celem wybrania najbardziej reprezentatywnych przykładów. Dokonując selekcji kierowano się następującymi przesłankami:

- programy edukacyjne powinny dostarczać kompetencji i umiejętności specjalistycznych z zakresu zarządzającym dziedzictwem, a nie koncentrować się na wiedzy ogólnej (np. z zakresu historii sztuki lub zarządzania).
- profil adresata programu szkoleniowego powinien być precyzyjnie określony, podobnie kryteria kwalifikacji uczestników;
- ważną część programu szkoleniowego powinny stanowić moduły, które uczestnikom programów dadzą możliwość nabycia praktycznych umiejętności z zakresu zarządzania dziedzictwem. Dlatego w procesie analizy zweryfikowano czy w programach pojawiają się m.in. praktyki zawodowe, wizyty studyjne, elementy warsztatowe;
- na ile programy szkoleniowe realizowane są we współpracy i w odpowiedzi na potrzeby najbliższego otoczenia: czy w programach nauczania są wizyty studyjne do obiektów

znajdujących się w otoczeniu programu? Czy i w jakim interesariusze programu (menagerowie dziedzictwa) są zaangażowane w opracowanie programów szkoleniowych?

W efekcie tego etapu procesu badawczego powstała reprezentacyjny katalog programów szkoleniowych z zakresu zarządzania dziedzictwem dostępna w Polsce. W katalogu uwzględnione zostały zarówno programy realizowane przez uczelnie wyższe w formie studiów I i/lub II stopnia oraz studiów podyplomowych oraz szkolenia realizowane przez inne instytucje zajmujące się zarządzaniem dziedzictwem w Polsce.

IV etap.

Ostatnim etapem procesu identyfikacji programów szkoleniowych z zakresu zarządzania dziedzictwem była ich szczegółowa charakterystyka. Opis programów szkoleniowych został sporządzony w oparciu o dostępne na stronach internetowych programów informacje, foldery informacyjne, doniesienia prasowe na temat tychże programów szkoleniowych oraz opinie ich uczestników.

1.1. Schemat prezentacji programów szkoleniowych dedykowanych w całości zarządzaniu dziedzictwem

<p>TITLE OF THE PROGRAMME: Study format/mode: <i>(undergraduate/postgraduate; full-time/part time study, training)</i></p>	
<p>PROVIDER: <i>(name, address, webpage)</i></p>	
<p>COST: <i>(free/financial assistance/charge)</i></p>	
<p>DURATION: <i>(months/hours)</i></p>	

<p>GEOGRAPHICAL COVERAGE and LANGUAGE:</p> <p><i>(local/regional/national/international; is it available in other languages?)</i></p>	
<p>TRADITION:</p> <p><i>(When was the programme established?)</i></p>	
<p>NUMBER OF PARTICIPANTS (approx. per year):</p>	
<p>ENTRY REQUIREMENTS: (if any)</p>	
<p>SHORT DESCRIPTION OF THE PROGRAMME:</p>	
<p>Target audience:</p> <p><i>(Who is it for? Usually defined by the provider)</i></p>	
<p>Programme objectives: (as defined by the provider, and usually clearly stated on their web-page, promotional material, etc.)</p>	
<p>Programme content: (modules/major topics covered)</p>	
<p>Teaching mode: (theoretical lectures, project work, workshops, case studies, e-seminars, ...)</p>	
<p>Acquired degree/diploma/certificate: (if any)</p>	
<p>Professional recognition: (if info available)</p>	
<p>Please explain the innovative element of the programme: (Please, do not only consider if</p>	

<p><i>the content itself is innovative for your territory but also other elements, for example if the programme was enabled by a specific authority or maybe proposed by employers/some other relevant organisation...)</i></p>	
<p>OTHER IMPORTANT INFORMATION:</p>	

1.2. Schemat wykorzystany do prezentacji programów szkoleniowych szczególnie dedykowanych zarządzaniu dziedzictwem

<p>TITLE OF THE COURSE:</p> <p><i>In case if only a specific course/seminar within a certain programme is relevant.</i></p> <p>within</p> <p>TITLE OF THE PROGRAMME:</p> <p>Study format/mode: <i>(undergraduate/postgraduate; full-time/part time study, training)</i></p>	
<p>PROVIDER:</p> <p><i>(name, address, webpage)</i></p>	
<p>COST:</p> <p><i>(free/financial assistance/charge)</i></p>	
<p>DURATION:</p> <p><i>(months/hours)</i></p>	

<p>GEOGRAPHICAL COVERAGE and LANGUAGE:</p> <p><i>(local/regional/national/international; is it available in other languages?)</i></p>	
<p>TRADITION:</p> <p><i>(When was the training/course established?)</i></p>	
<p>NUMBER OF PARTICIPANTS (approx. per year):</p>	
<p>ENTRY REQUIREMENTS: <i>(if any)</i></p>	
<p>SHORT DESCRIPTION OF THE COURSE:</p>	
<p>Target audience:</p> <p><i>(who is it for? Usually defined by the provider)</i></p>	
<p>Course objectives: <i>(as defined by the provider, and usually clearly stated on their web-page, promotional material, etc.)</i></p>	
<p>Course content: <i>(modules/major topics covered)</i></p>	
<p>Teaching mode: <i>(theoretical lectures, project work, workshops, case studies, e-seminars, ...)</i></p>	
<p>Acquired degree/diploma/certificate <i>(if any)</i></p>	

Professional recognition <i>(if info available)</i>	
Please explain the innovative element of the course: <i>(Please, do not only consider if the content itself is innovative for your territory but also other elements, for example if the course was enabled by a specific authority or maybe proposed by employers/some other relevant organisation...)</i>	
OTHER IMPORTANT INFORMATION:	

2. Metodologia wyboru dobrych praktyk w zakresie zarządzania obiektami dziedzictwa kulturowego, zgodnie z założeniami projektu (realizacja procesu w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego).

W Polsce znaleźć można wiele przykładów dobrych praktyk z zakresu zarządzania dziedzictwem kulturowym. Będą one dotyczyły zarówno dużych metropolii, jak i małych miejscowości, zabytków o uznanej renomie (np. wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO), jak i niewielkich obiektów dziedzictwa. Wspomniane przykłady będą dotyczyły zarówno obiektów publicznych (zarządzanych z różnych poziomów w kontekście organizatora: gminnego, regionalnego – wojewódzkiego, jak i narodowego), jak i prywatnych.

Zgodnie z założeniami projektu nie chodzi jednak o dobre praktyki zarządzania obiektami, ale o „innovacyjne, zrównoważone i replikowalne modele współpracy publiczno-prywatnej w ramach ochrony porzuconych obiektów wartości historycznej poprzez wzmacnianie sektora kulturowego i kreatywnego”. Okazuje się, że to założenie powoduje – w realiach polskich – znaczące zawężenie studiów przypadku, które mogą zostać poddane analizie. O stopniu zaawansowania procesu wdrażania PPP w sektorze

kultury w Polsce najlepiej świadczyć może wypowiedź dra Rafała Cieślaka, radcy prawnego z Kancelarii Doradztwa Gospodarczego Cieślak & Kordasiewicz: „- Trudno mówić o wykorzystaniu partnerstwa publiczno-prywatnego w dziedzinie kultury w Polsce. Oprócz kilku projektów, które można w pewnym stopniu uznać za projekty typu PPP (np. Muzeum Historii Żydów Polskich) należy podkreślić, że ani jedno takie przedsięwzięcie nie jest zrealizowane w oparciu o ustawę o PPP” (dok. elektron. <http://www.samorząd.lex.pl/czytaj/-/artykul/kultura-tez-liczy-na-partnerstwo-publiczno-prywatne>; odczyt 30.12.2016).

Model współpracy publiczno-prywatnej w Polsce nie jest rozpowszechniony w obszarze realizacji projektów kulturalnych. Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, minister właściwy ds. gospodarki (Minister Rozwoju) zobowiązany jest do rozpowszechniania i promowania partnerstwa publiczno-prywatnego. Jedną z form popularyzacji tej formy współpracy jest internetowa Platforma Partnerstwa Publiczno-Prywatnego http://www.ppp.gov.pl/baza/Strony/baza_projektow_ppp.aspx/, gdzie znajduje się m.in. internetowa baza projektów ppp. O skali współpracy w tym zakresie świadczy najlepiej fakt, że na dzień 15 listopada 2016 znajduje się tam zaledwie 110 projektów z całego kraju. Fatalnie wypada w tej statystyce obszar dziedzictwa kulturowego – zaledwie 3 projekty dotyczą bezpośrednio obiektów dziedzictwa kulturowego miasta, natomiast kolejne dwa wykazują związek pośredni. Co gorsza, w ramach omawianej platformy umieszczono zakładkę „Wspierane projekty PPP”, w której umieszczono następujące działy: „Gospodarka odpadami”, „Drogi”, „Ochrona zdrowia”, „Budynki publiczne” oraz „Efektywność energetyczna”. Jak widać, z założenia nie funkcjonuje tu dział poświęcony kulturze, przemysłom kreatywnym czy dziedzictwu kulturowemu. Pokrywa się to z ogólną tendencją dotyczącą wdrażania partnerstwa publiczno-prywatnego. Dotyczy ono przede wszystkim działań inwestycyjnych, infrastrukturalnych czy komunalnych, ale praktycznie nie dotyka sfery kultury. Legendą obrosły np. starania Grażyny Kulczyk, jednej z najpoważniejszych kolekcjonerów sztuki współczesnej, która dla swojej kolekcji liczącej ponad 500 dzieł, bezskutecznie chciała znaleźć partnera publicznego, z którym mogłaby stworzyć autorskie muzeum sztuki współczesnej. Mniej znany jest przykład krakowskiego kolekcjonera Marka Sosenki (posiadającego m.in. jedne z najcenniejszych w skali światowej zbiory starych zabawek), który gotów był oddać swoją

bezcenną kolekcję w zamian za stworzenie w Krakowie muzeum jego zbiorów – warunki, jakie mu postawione (sprowadzały się one w uproszczeniu do przekazania kolekcji miastu bez zachowania jakichkolwiek praw), spowodowały, że do współpracy nigdy nie doszło. Jako przykład można wskazać jeszcze częstochowską Zapałczarnię, w której znajduje się jedyna bodaj w Europie zachowana kompletna linia produkcji zapałek (automaty i urządzenia pochodzą w większości z 20-lecia międzywojennego). Prywatny właściciel obiektu nie jest w stanie samodzielnie wykreować wielofunkcyjnej nowoczesnej placówki, zaś miasto nie jest zainteresowane żadną formą współpracy.

W ostatecznym wyborze studiów przypadku kierowano się dwuetapową procedurą opisaną w założeniach projektu. W związku z powyższym w pierwszym etapie przeprowadzono analizę projektów poświęconych ponownemu wykorzystaniu lub rewitalizacji obiektów zabytkowych w Polsce, zakładając, że w procesach tych można stwierdzić występowanie partnerstwa publiczno-privatnego i zostały w nie zaangażowane przedsiębiorstwa sektora kultury oraz twórczości. W kolejnym kroku przeprowadzono podobną analizę, biorąc pod uwagę projekty, w których realizację nie zostały zaangażowane przedsiębiorstwa sektora kultury oraz twórczości. Zgodnie z założeniami projektu wybrano 5 przykładów współpracy w ramach partnerstwa publiczno-privatnego.

Mając na uwadze zaproponowaną w projekcie metodologię, w dokonanym wyborze studiów przypadku przyjęto, że na potrzeby projektu nie mogą być analizowane wyłącznie te projekty, które są realizowane na podstawie ustawy z 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-privatnym oraz Ustawy z 9 stycznia 2009 r. o koncesjach na roboty budowlane lub usługi. Takie zawężenie powodowałoby niemożność oddania specyfiki polskich modeli partnerstwa publiczno-privatnego.

Uzasadnienie dla ostatecznego wyboru studiów przypadku

Dążąc do uzyskania maksymalnej reprezentatywności omawianych modeli współpracy, chcąc jednocześnie zachować różnorodność prezentowanych przykładów, zdecydowano, że trzy z nich będą pochodziły z ministerialnej listy przykładów współpracy publiczno-privatnej, w pełni realizujących zapisy ustawy z 19 grudnia 2008 r.

o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz Ustawy z 9 stycznia 2009 r. o koncesjach na roboty budowlane lub usługi. W tej grupie znalazły się:

1) **Międzynarodowe Centrum Spotkań w Toruniu** zrealizowane w zabytkowym kompleksie miejskich Młynów Rychtera. Prezentowane studium przypadku jest typowym przykładem zagospodarowania opuszczonego kompleksu zabytkowych budowli, zaliczanych do dziedzictwa poprzemysłowego, pozostających w cieniu historycznego układu urbanistycznego średniowiecznego miasta, wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Jest to więc klasyczny model wykorzystania potencjału przestrzeni miejskiej, poprzez dokonanie jej waloryzacji i ponowną ocenę istniejących szans. W kontekście partnerstwa publiczno-prywatnego jest to przypadek nierzadko spotykany w warunkach polskich: partner komercyjny jest wykreowaną przez władze samorządowe spółką z udziałem kapitału gminy.

2) **Hotel pod Dębem w Szydłowcu**. Opisywane studium przypadku dotyczy realizacji zadania związanego z rozwojem rynku usług turystycznych. Wybrano je z dwóch powodów: po pierwsze dotyczy niewielkiej miejscowości, w której postanowiono systemowo (w ramach kompleksowego działania) przeprowadzić renowację obiektów zabytkowych. Takiego działania, nastawionego na lokalne dziedzictwo, wydaje się być szczególnie interesującym przykładem poszukiwania potencjałów rozwojowych miasta i regionu. Po drugie opisywany w projekcie obiekt zabytkowy doskonale spełnia kryteria opisane w Forget Heritage – był opuszczonym zabytkiem, dla którego konieczne było znalezienie nowych funkcji.

3) **Podziemna trasa turystyczna w Kamiennej Górze** – Działania podjęte przez władze miasta Kamienna Góra są ciekawym studium poszukiwania potencjału dziedzictwa - pozostającego na wyciągnięcie ręki, ale niedostrzeganego, niewykorzystanego, niedocenionego. Jest to zarazem nietypowy przypadek w obszarze projektu *Forget Heritage*, nie podjęto zagospodarowania opuszczonego obiektu, ale niewidocznej na codzień historycznej infrastruktury schowanej pod ziemią, odczuwaną przez mieszkańców miasta w wymiarze symbolicznym, ale na co dzień niedostępnej.

W realiach polskich partnerstwo publiczno-prywatne przyjmuje często formę działań projektowych, osiągania celów zadaniowych, realizowanych w ściśle określonym czasie. Wśród nich można odnaleźć przykłady w ścisły sposób odpowiadające założeniom opisanym w projekcie Forget Heritage, a więc „ochrony porzuconych obiektów wartości historycznej poprzez wzmocnienie sektora kulturowego i kreatywnego”. Do tej grupy zaliczono działania sieciowe realizowane w ramach szlaków dziedzictwa kulturowego. Najlepszym przykładem tego typu struktury jest Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego, liczący obecnie ponad 40 obiektów o różnej strukturze własnościowej. Władze samorządowe regionu (Urząd Marszałkowski) raz do roku wspierają je celem zorganizowania dorocznego święta Szlaku – Industriady. Przypadek ten uznano za szczególnie ciekawe studium partnerstwa publiczno-prywatnego, a jako studium przypadku wybrano:

4) **Szyb Maciej w Zabrze** – prywatny przemysłowy obiekt zabytkowy, restaurowany ze środków prywatnego przedsiębiorstwa, przy stosunkowo niewielkim (około 15%) dofinansowaniu ze środków publicznych. Obecnie jego działalność w czasie święta Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego jest wspierana z funduszy publicznych, celem kreowania wydarzeń artystycznych i kulturalnych.

Ostatni przykład pochodzi z województwa małopolskiego i jest specyficznym przykładem w kontekście partnerstwa publiczno-prywatnego. Zgodnie z danymi zawartymi w *Raporcie o systemie ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989* (Jacek Purchal – red., Warszawa 2009) prawie ¼ obiektów zabytkowych w Polsce (24%) należy do kościołów i związków wyznaniowych. Pełnią one swoje funkcje publiczne podobnie do podmiotów prywatnych, mogą m.in. prowadzić działalność gospodarczą. Z tego powodu postanowiono zaprezentować jeden przykład wsparcia publicznego dla obiektu sakralnego, przeznaczonego na działalność zgodną z opisaną w projekcie Forget Heritage.

5) **Hebdów – klasztor Pijarów.** Ze względu na charakter tej działalności, rozmach działania, wielkość obiektu itp. wybrano klasztor Pijarów w Hebdowie, miejscowości leżącej w bezpośredniej bliskości miasta Nowe Brzesko, oddalonej od niej ok. 5 km (podobne realizacje można wskazać w obrębie miast: np. klasztor Cystersów w Mogile, dawniej wieś podkrakowska, obecnie w granicach Krakowa, czy też klasztor Bożogrobców w Miechowie).

Zgodnie z wymogami projektu poszczególne przykłady dobrych/złych praktyk zaprezentowane zostaną w formie tabel.

COLLECTION OF BEST AND NOT SO GOOD PRACTICES

Please, fill in for each best practice example separately. Please, answer as much questions as possible.

Please, fill the basic information about Project Partner:

Name of the partner	
City	

Best Practice Example No:

Not so Good Practice Example No:

1. Basic Information

		Observations and Comments
Name of the project / institution / site		
City / State		
Location	<ul style="list-style-type: none"> • City centre • Suburbs • Industrial zone • Rural area 	
Contact information of the institution managing the project		

<p>History of the site <i>(Historical activities)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Original use: • Construction year: • Closure year: • Original use: • The reason for the decline: • Importance of the building for local population – historic identity (e.g. important factory, important palace, local post office, ...): 	
<p>New (actual) use <i>(On-going activities)</i></p>	<p>Actual use:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Start of the re-use (when the project started) (year): • When was the design, construction/renovation of the building completed (year): • Role of cultural and creative industries, if any: • Importance of the building for local population (part of local identity): • Importance of the building from the cultural heritage conservation point of view (listed cultural heritage building): 	

Initiation of the project <i>(Re-use of the cultural heritage building)</i>	Description of the project:	
	Who initiated re-use, choose appropriate actor(s) and please name them: <ul style="list-style-type: none"> • Local community • Regional/national authority • NGOs • Local inhabitants • Cultural and Creative Industries (CCIs) • Private investors • Others: 	
	Was the project part of the wider urban renewal programme?	
	Was a pre-feasibility or feasibility study conducted?	
	Was implementation part of the project based on wider strategic document (e.g. local development plan, ...)?	

<p>Target audiences at the beginning of the project (Keep the appropriate answers, delete the rest and shortly describe)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Youth • Children • Disabled • Elderly people • Immigrants • Art and cultural professionals • Students • International audiences • Tourists • Business sector • Cultural and creative industries • Local audiences 	
<p>Objectives of the project (<i>Cultural, environmental, social, economic</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Strengthening historical identity • Culture • Environmental sustainability • Quadruple helix approach • Tourism • Marketing and promotion of the local area/city • Social innovation • Young generation job access • Education • Use of new technologies and innovation • Other (<i>please, specify</i>) 	

<p>Stakeholders</p>	<p>How the participatory process has been organised (<i>please, shortly describe the whole participatory process</i>):</p> <p>Which stakeholders were involved (local community, policy makers, local inhabitants, NGOs, experts, ...) in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Designing the project: • Renovation of the building: • General management: • Development and implementation of the programme: 	
<p>Financing of the project (<i>How was the re-use of the building and establishment of the institution financed</i>)</p>	<p>Public in % of the total:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Please, specify the form (grant, loan, property, ...): • Please, specify the source (local, regional, national, EU): <p>Private in % of the total:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Please, specify the form (equity, contribution from private partners): 	

2. Project structure and lessons learned

Project structure including governance	Organisational structure: <ul style="list-style-type: none"> • Divisional (The employees are grouped within certain divisions to provide certain services.) • Matrix structure (Teams of employees are gathered around specific projects on the basis of their profiles and competences) • Other: 		
	Management structure (<i>what is its management structure, for example director, artistic director, board of directors, ...</i>):		
Partners <i>(Who owns the building, who manages the project/institution, who is financing the institution)</i>	Public (<i>please, list them</i>)	Private (<i>please, list them</i>)	Third sector (civil society) (<i>please, list</i>)
	Roles & responsibilities	Roles & responsibilities	Roles & responsibilities
Role of the private partners <i>(Please, explain)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Public-Private Collaboration • Public-Private Partnership • Public-Private Joint Venture 		
	Rationale for Public-Private Cooperation (<i>Why the PPC was chosen?</i>):		
Challenges	First phase (design, construction / renovation of the building):		

<p><i>(Legislation, planning, financing, project management,</i></p>	<p>Today (on-going activities):</p>
<p>Content</p> <p><i>(On-going activities)</i></p>	<p>Programme related activities, please choose and describe the appropriate ones:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Office • Co-working • Theatre • Gallery • Studio • Museum • Library • Others <p>Supplementary activities (bar, rent a desk, bookshop, ...):</p>
<p>Who owns the building?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Private person/company/organization • City • State • Other <i>(please, specify)</i>
<p>Who manages the project/institution? <i>(Keep the correct answers, delete the rest, shortly explain)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Private person/company/organization • City • State • NGO • Other <i>(please, specify)</i>

Employees <i>(Number of employees)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Permanent: • Contractual:
Actual users of the building and which activities do they implement	<ul style="list-style-type: none"> • Youth • Children • Disabled
<i>(Keep the appropriate answers, delete the rest and shortly describe)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Elderly people • Immigrants • Students • International audiences • Tourists • Business sector • Cultural and creative industries • Local audiences • Other <i>(please, specify)</i>
Square meters of space available, equipment, number of rooms, ... <i>(Shortly describe)</i>	
Financing of the institution <i>(Please describe the on- going structure of financing,</i>	Public (public subsidies: local, regional, national, EU):

<p><i>provide the ratio between public and own sources in %)</i></p>	<p>Own sources:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tickets • Space/equipment rental • Educational programmes • Memberships • Sales • Other (<i>please, specify</i>)
<p>Relation to the local/regional/national/EU public policies (<i>Please</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cultural policy • Support to entrepreneurship • Cultural heritage protection policy

<p><i>which public policies were/are the most important/relevant for the renovation and management of the institution)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spatial planning • Urban development • CCIs promotion • Other (<i>please, specify</i>)
<p>Project outcomes <i>(Please, shortly describe cultural, environmental, social, economic outcomes of the project)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Number of jobs created • Annual number of visitors • Number of companies supported • Number of events organised • Number of trainings implemented • Other (<i>please, specify</i>)
<p>Relation to other similar projects/institutions in city/region/state/Europe <i>(Please, describe if there are any connections (cooperation) to other similar institutions?)</i></p>	
<p>Lessons learned</p>	<p>First phase (design, construction / renovation of the building):</p> <hr/> <p>Today (on-going activities):</p>
<p>Key success factors <i>(Participation process, management, ...)</i></p>	<p>First phase (design, construction / renovation of the building):</p> <hr/> <p>Today (on-going activities):</p>

V4 HERITAGE ACADEMY: MANAGEMENT OF UNESCO WORLD HERITAGE CULTURAL SITES IN VISEGRAD COUNTRIES / SZKOLENIE

Subtitle

Version 1
MM YYYY

<p>TYTUŁ PROGRAMU: forma:</p>	<p>V4 Heritage Academy: Management of UNESCO World Heritage Cultural Sites in Visegrad Countries / szkolenie</p>
<p>ORGANIZATOR:</p>	<p>Międzynarodowe Centrum Kultury Rynek Główny 25 31-008 Kraków, Poland</p> <p><i>http://mck.krakow.pl/</i></p>
<p>KOSZT:</p>	<p>bezpłatne</p>
<p>CZAS TRWANIA:</p>	<p>7 dni</p>
<p>ZASIĘG GEOGRAFICZNY oraz JĘZYK PROGRAMU:</p>	<p>Międzynarodowy program szkoleniowy skupia się na krajach grupy Wyszehradzkiej: Republice Czeskiej, Polsce, Słowacji oraz na Węgrzech.</p> <p>Język programu: angielski</p>
<p>TRADYCJA:</p>	<p>Program został zainicjowany w roku 2009. Do tej pory zrealizowanych zostało osiem edycji poświęconych zagadnieniom związanym z zarządzaniem miejscami UNESCO. Kolejne edycje realizowane były w Republice Czeskiej, Polsce, Słowacji i na Węgrzech.</p>
<p>LICZBA UCZESTNIKÓW (średnio na rok):</p>	<p>Każdego roku do udziału w programie jest zapraszanych około 25 uczestników.</p>
<p>WYMAGANIA WSTĘPNE:</p>	<p>Kandydaci muszą posiadać</p>

	przynajmniej ukończone studia I stopnia.
KRÓTKI OPIS PROGRAMU:	
Grupa docelowa:	<p>Międzynarodowy kurs letni adresowany do pracowników służb konserwatorskich oraz instytucji kultury, a także instytucji pozarządowych zaangażowanych w ochronę dziedzictwa. Z tego też powodu kandydaci zainteresowani udziałem w programie muszą na etapie rekrutacji szczegółowo zaprezentować swoją motywację, posiadane wykształcenie i doświadczenie zawodowe. Ponadto wymagana jest bardzo dobra znajomość języka angielskiego.</p> <p>Udział w programie nie jest zawężony jedynie do kandydatów z państw Grupy Wyszehradzkiej. Jednak ze względu na jego tematykę uczestnicy pochodzą przede wszystkim z Republiki Czeskiej, Polski, Słowacji oraz z Węgier.</p> <p>źródło: http://mck.krakow.pl/management-of-unesco-world-heritage-cultural-sites-in-visegrad-countries</p>
Cele programu:	Celem programu jest wymiana doświadczeń i dobrych praktyk w

	<p>zakresie zarządzania i ochrony miejsc wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO. Dotychczas odbyło się 8 edycji poświęconych problematyce zarządzania wspomnianymi obszarami w Republice Czeskiej, Polsce, Słowacji oraz na Węgrzech.</p> <p>źródło: http://mck.krakow.pl/management-of-unesco-world-heritage-cultural-sites-in-visegrad-countries</p>
<p>Zakres merytoryczny:</p>	<p>Program składa się z następujących modułów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zarządzanie miejscami dziedzictwa – w oparciu o rekomendacje UNESCO; - nowe trendy i wyzwania w zarządzaniu dziedzictwem; - wymiana dobrych praktyk pomiędzy uczestnikami; - wizyty studyjne w miejscach UNESCO.
<p>Metody dydaktyczne:</p>	<p>Program realizowany jest z wykorzystaniem mieszanych metod dydaktycznych. Poza tradycyjnymi wykładami, uczestnicy pracują nad wybranymi studiami przypadku (metodą warsztatową oraz w formie wizyt studyjnych). Podczas szkolenia</p>

	uczestnicy pracują również nad indywidualnymi projektami.
Świadectwo ukończenia/dyplom/certyfikat:	Uczestnicy, którzy pozytywnie ukończą program szkoleniowy otrzymują certyfikaty potwierdzające ich udział w Akademii Dziedzictwa.
Uznanie zawodowych kwalifikacji:	Nie dotyczy
Proszę o wskazanie innowacyjnych elementów programu:	<p>Program szkoleniowy jest organizowany co roku w innym miejscu na terenie państw Grupy Wyszehradzkiej. Dzięki temu uczestnicy mają możliwość poznania wyzwań przed jakimi stają menadżerowie dziedzictwa w różnych krajach oraz podzielenia się z nimi swoimi doświadczeniami.</p> <p>Kurs jest realizowany przez MCK w ramach współpracy Grupy Roboczej Ekspertów ds. Dziedzictwa Kulturowego Krajów Grupy Wyszehradzkiej. Stałymi partnerami projektu są Ministerstwo Kultury Republiki Czeskiej, Rada Ochrony Zabytków Republiki Słowackiej oraz Narodowe Centrum Zarządzania i Udostępniania Dziedzictwa Gyula Forster w Budapeszcie.</p>

INNE WAŻNE INFORMACJE:	Przykładowy program szkolenia został załączony do fiszki.
------------------------	---

AKADEMIA DZIEDZICTWA / STUDIA PODYPLOMOWE

Subtitle

Version 1
MM YYYY

<p>TYTUŁ PROGRAMU: forma:</p>	<p>Akademia Dziedzictwa / studia podyplomowe</p>
<p>ORGANIZATOR:</p>	<p>Międzynarodowe Centrum Kultury Rynek Główny 25 31-008 Kraków, Polska <i>http://mck.krakow.pl</i> <i>http://www.akademia.mck.krakow.pl/main-page/</i></p>
<p>KOSZT:</p>	<p>3 400 PLN / ok. 790 euro</p>
<p>CZAS TRWANIA:</p>	<p>1 rok / 314 godzin zajęć</p>
<p>ZASIĘG GEOGRAFICZNY oraz JĘZYK PROGRAMU:</p>	<p>cała Polska polski</p>
<p>TRADYCJA:</p>	<p>Geneza Akademii Dziedzictwa sięga 2001 r. kiedy Międzynarodowe Centrum Kultury wspólnie z Małopolską Szkołą Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie postanowiły powołać pierwszy w Polsce kompleksowy program edukacyjny poświęcony nowoczesnym metodom zarządzania i administracji w instytucjach związanych z ochroną dóbr kultury. Piętnaście lat istnienia Akademii Dziedzictwa to łącznie X edycji, ok. 250 studentów oraz kadra wykładowców skupiająca ekspertów związanych z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, Uniwersytetem Jagiellońskim oraz kluczowymi instytucjami kultury w Polsce.</p>

	(Źródło: http://mck.krakow.pl/studia-podyplomowe)
LICZBA UCZESTNIKÓW (średnio na rok):	<ul style="list-style-type: none"> • I edycja 2001–2003 (21 studentów) • II edycja 2003–2005 (30 studentów) • III edycja 2005–2007 (17 studentów) • IV edycja 2008–2009 (28 studentów) • V edycja 2009–2011 (26 studentów) • VI edycja 2011–2012 (38 studentów) • VII edycja 2012–2013 (27 studentów) • VIII edycja 2013–2014 (23 studentów) • IX edycja 2014–2015 (14 studentów) • X edycja 2015–2016 (20 studentów) • XI edycja 2016–2017 (19 studentów)
WYMAGANIA WSTĘPNE:	Kandydaci muszą posiadać ukończone studia I stopnia
KRÓTKI OPIS PROGRAMU:	
Grupa docelowa:	<p>Głównym adresatem studiów są pracownicy instytucji kultury, operatorzy turystyczni, służby ochrony zabytków, nauczyciele, muzealnicy, a także właściciele obiektów zabytkowych i inwestorzy. Osobom o humanistycznym profilu wykształcenia AD daje okazję do nabycia podstawowej wiedzy z zakresu technik zarządzania i marketingu obiektów dziedzictwa kulturowego, natomiast ekonomistom, inżynierom czy inwestorom daje możliwość poznania zasobu naszego dziedzictwa.</p> <p>(Źródło: http://mck.krakow.pl/studia-podyplomowe)</p>
Cele programu:	Dwusemestralne studia podyplomowe Akademia Dziedzictwa poświęcone są

	zarządzaniu dobrami kultury oraz promocji dziedzictwa kulturowego.
Zakres merytoryczny:	<p>Wykłady i seminaria obejmują zagadnienia ekonomiczne, prawne, społeczne i polityczne, które tworzą podstawy nowoczesnej filozofii ochrony dziedzictwa. Słuchacze przechodzą szkolenie z zakresu metod ochrony dziedzictwa kulturowego i zarządzania jego zasobami. Częścią programu są warsztaty terenowe prowadzone przy obiektach zabytkowych, wyjazdowe warsztaty poświęcone zarządzaniu instytucjami kultury oraz końcowy objazd studyjny, będący sprawdzianem wiedzy zdobytej podczas studiów. Zajęcia zaplanowano w blokach tematycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kultura i dziedzictwo; • Prawne i finansowe aspekty zarządzania dziedzictwem; • Przemysły kultury, marketing i promocja dziedzictwa kulturowego; • Zarządzanie instytucją, rachunkowość i finanse; • Samorząd terytorialny, administracja publiczna, planowanie przestrzenne; • Seminaria dyplomowe <p>(Źródło: http://mck.krakow.pl/studia-podyplomowe)</p>
Metody dydaktyczne:	Program obejmuje: wykłady, ćwiczenia i seminaria dyplomowe. Dodatkowe dla słuchaczy organizowane są warsztaty terenowe oraz wykłady otwarte.
Świadectwo ukończenia/dyplom/certyfikat:	Po uzyskaniu pozytywnej oceny absolwenci uzyskują świadectwo ukończenia studiów podyplomowych w zakresie: Ochrona

	<p>Dziedzictwa Kulturowego wydane przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie oraz certyfikat wydany przez Międzynarodowe Centrum Kultury oraz Małopolską Szkołę Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.</p>
<p>Uznanie zawodowych: kwalifikacji</p>	<p>W pierwszym polskim ranking studiów podyplomowych z zakresu zarządzania dziedzictwem, Akademia Dziedzictwa uplasowała się na drugiej pozycji spośród 11 programów uwzględnionych w badaniu. Ewaluacja była przeprowadzona przez Portal Menadżerów Kultury w 2007 roku, brała pod uwagę takie kwestie jak: kadra dydaktyczna, treści programowe oraz wysokość czesnego.</p> <p>Projekt dofinansowany przez Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy .</p>
<p>Proszę o wskazanie innowacyjnych elementów programu:</p>	<p>Wykłady Otwarte Akademii Dziedzictwa Od 2011 r. MCK organizuje cykl spotkań, pt. „Wykłady otwarte Akademii Dziedzictwa”, którego celem jest popularyzacja programu Akademii Dziedzictwa, a adresowany jest do szerokiej publiczności. Wykładowcami cyklu są rekomendowani przez MCK managerowie instytucji kultury w Polsce i na świecie, a także uczestnicy programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego <i>Thesaurus Poloniae</i>.</p> <p>Stowarzyszenie Absolwentów Akademii Dziedzictwa (SAAD) powstało w październiku 2006 roku i podejmuje inicjatywy związane z ochroną dziedzictwa</p>

	<p>poprzez organizowanie seminariów i konferencji poświęconych propagowaniu nowoczesnych metod zarządzania obiektami zabytkowymi.</p> <p>(Źródło: http://mck.krakow.pl/studia-podyplomowe)</p>
INNE WAŻNE INFORMACJE:	Szczegółowy program 11 edycji Akademii Dziedzictwa

ZARZĄDZANIE DZIEDZICTWEM LOKALNYM

Subtitle

Version 1
MM YYYY

TYTUŁ PROGRAMU: forma :	Zarządzanie dziedzictwem lokalnym / szkolenie
ORGANIZATOR:	Narodowy Instytut Dziedzictwa 00-924 Warszawa, ul. Kopernika 36/40 tel. (0-22) 826 02 39; (0-22) 826 93 52 fax. (0-22) 826 17 14 info@nid.pl http://www.nid.pl
KOSZT:	bezpłatnie
CZAS TRWANIA:	2 dni / 16 godzin
ZASIĘG GEOGRAFICZNY oraz JĘZYK PROGRAMU:	Cała Polska Język polski
TRADYCJA:	Program został zainicjowany w 2016 roku. Narodowy Instytut Dziedzictwa planuje kontynuację programu w latach kolejnych.
LICZBA UCZESTNIKÓW (średnio na rok):	około 100 uczestników w roku 2016.
WYMAGANIA WSTĘPNE:	brak
KRÓTKI OPIS PROGRAMU:	
Grupa docelowa:	Szkolenia dedykowane są jednostkom samorządu terytorialnego oraz lokalnym organizacjom pozarządowym, muzeom, liderom i przedsiębiorcom. Słowem wszystkim tym, których kompetencje

	i działania związane są z dziedzictwem lokalnym.
Cele programu:	Celem szkoleń jest merytoryczne wsparcie samorządów w skutecznym zarządzaniu dziedzictwem kulturowym, przez co rozumiemy jego efektywną ochronę i wykorzystanie w rozwoju społecznym i gospodarczym gminy.
Zakres merytoryczny:	Szkolenia pokazują, jak interdyscyplinarnym zagadnieniem jest zarządzanie dziedzictwem – ich tematyka obejmuje m.in. identyfikację dziedzictwa materialnego i niematerialnego, obowiązki i prawa gminy, narzędzia w dyspozycji gminy (ustawa krajobrazowa, gminna ewidencja zabytków, park kulturowy), dokumenty planistyczne, planowanie strategiczne, partycypację społeczną, edukację, turystykę, promocję i rozwój przedsiębiorczości – w oparciu o dziedzictwo.
Metody dydaktyczne:	Wykłady i warsztaty praktyczne
Świadectwo ukończenia/dyplom/certyfikat:	Uczestnicy otrzymują certyfikat potwierdzający udział w szkoleniu.
Uznanie kwalifikacji zawodowych:	Brak informacji
Proszę o wskazanie innowacyjnych	Szkolenia organizowane są w ramach

elementów programu:	Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami 2014-2017.
INNE WAŻNE INFORMACJE:	Szkolenia oparte są o materiał zawarty w publikacji NID: „Dziedzictwo obok Mnie – poradnik zarządzania dziedzictwem w gminach”. Publikacja dostępna jest bezpłatnie w wersji elektronicznej na stronie internetowej NID-u.

OCHRONA I ZARZĄDZANIE DZIEDZICTWEM ARCHEOLOGICZNYM ORAZ MUZEOLOGIA ARCHEOLOGICZNA

Subtitle

Version 1
MM YYYY

<p>TYTUŁ PROGRAMU: forma:</p>	<p>Ochrona i Zarządzanie Dziedzictwem Archeologicznym oraz Muzeologia Archeologiczna / studia podyplomowe</p>
<p>ORGANIZATOR:</p>	<p>Instytut Archeologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza Collegium Historicum ul. Umultowska 89D 61-614 Poznań tel: (61) 829-1406 http://archeo.amu.edu.pl/</p>
<p>KOSZT:</p>	<p>4 500 PLN / ok. 1 100 euro</p>
<p>CZAS TRWANIA:</p>	<p>Studia trwają 3 semestry: I semestr (teoretyczny): 1 marca – 15 czerwca II semestr (praktyczny): 16 czerwca – 15 września III semestr (teoretyczny): 1 października – 28 lutego W sumie studia liczą 364 godziny zajęć dydaktycznych, w tym 204 o charakterze teoretycznym i 160 godzin praktycznych.</p>
<p>ZASIĘG GEOGRAFICZNY oraz JĘZYK PROGRAMU:</p>	<p>Cała Polska Język polski</p>
<p>TRADYCJA:</p>	<p>Program realizowany jest regularnie</p>

	od 2008 roku.
LICZBA UCZESTNIKÓW (średnio na rok):	Ok. 40 osób w ciągu roku
WYMAGANIA WSTĘPNE:	<p>Pierwszeństwo w naborze mają pracownicy służb konserwatorskich i muzeów.</p> <p>Kandydaci muszą posiadać ukończone co najmniej studia I stopnia.</p>
KRÓTKI OPIS PROGRAMU:	
Grupa docelowa:	<p>Oferta studiów kierowana jest do absolwentów studiów wyższych, ze szczególnym uwzględnieniem archeologów, którzy wiążą swoją karierę zawodową z ochroną zabytków i opieką nad nimi, rozpoczęli lub planują pracę w służbach konserwatorskich lub muzeach typu archeologicznego.</p>
Cele programu:	<p>Celem studiów jest zachęcenie absolwentów do aktywnego zarządzania zasobami dziedzictwa archeologicznego poprzez realizację projektów inwestycyjnych i edukacyjnych.</p> <p>Ideą studiów jest z zarówno kształcenie kadr konserwatorskich, które sprostają wyzwaniom współczesności, zachowując</p>

	<p>jednocześnie bogactwo dziedzictwa, jak również pogłębienie wiedzy pracowników muzeów archeologicznych (z działami archeologicznymi), w tym również umożliwienie im awansu służbowego.</p>
<p>Zakres merytoryczny:</p>	<p>Studia oferują praktyczne przygotowanie przyszłych konserwatorów i muzealników od strony prawnej i administracyjnej, zapoznanie się z podstawami doktryny konserwatorskiej i muzealniczej obowiązującej w Polsce i na świecie, a także zapoznanie się z nowoczesnymi metodami badań i dokumentacji dziedzictwa archeologicznego.</p> <p>Równie ważnymi modułami w ramach programu są: zarządzanie muzeami i aspekty prawne muzealnictwa archeologicznego, gromadzenie i ochrona zbiorów, wystawiennictwo archeologiczne, działalność edukacyjna, zarządzanie archiwaliami czy też ogólne zagadnienia muzeologii.</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykłady - 2 tygodnie zajęć terenowych - 1 tydzień praktyk muzealnych

	- 1 tydzień praktyki w instytucji zajmującej się ochroną dziedzictwa archeologicznego
Świadectwo ukończenia/dyplom/certyfikat:	Dyplom ukończenia studiów poddyplomowych.
Uznanie kwalifikacji zawodowych:	Kierunek ten został objęty patronatem honorowym Narodowego Instytutu Dziedzictwa oraz Muzeum Archeologicznego w Poznaniu.
Proszę o wskazanie innowacyjnych elementów programu:	Program realizowany jest we współpracy pomiędzy Instytutem Archeologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu we współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa oraz Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.
INNE WAŻNE INFORMACJE:	

ZARZĄDZANIE DZIEDZICTWEM KULTUROWYM I OCHRONA ZABYTKÓW

Subtitle

Version 1
MM YYYY

<p>TYTUŁ PROGRAMU: forma:</p>	<p>Zarządzanie dziedzictwem kulturowym i ochrona zabytków / studia II stopnia</p>
<p>ORGANIZATOR:</p>	<p>Wydział Humanistyczny Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 12 85-671 Bydgoszcz tel: 52 320 57 61 www.ihism.ukw.edu.pl</p>
<p>KOSZT:</p>	<p>Studia stacjonarne: bezpłatne/ studia niestacjonarne: 1600 PLN za semestr</p>
<p>CZAS TRWANIA:</p>	<p>2 lata / 4 semestry</p>
<p>ZASIĘG GEOGRAFICZNY oraz JĘZYK PROGRAMU:</p>	<p>Cała Polska Język polski</p>
<p>TRADYCJA:</p>	<p>Początki programu sięgają roku akademickiego 2000/2001. Od tego czasu program regularnie był rozwijany i dostosowywany do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.</p>
<p>LICZBA UCZESTNIKÓW (średnio na rok):</p>	<p>Około 40 osób w ciągu roku</p>
<p>WYMAGANIA WSTĘPNE:</p>	<p>Studia przeznaczone są dla absolwentów studiów wyższych kierunku ochrona dóbr kultury oraz kierunków humanistycznych i</p>

	<p>społecznych. Kryteria rekrutacji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O przyjęciu decydować będzie w pierwszej kolejności ocena na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia, w drugiej kolejności średnia ocen z toku studiów potwierdzona przez dziekanat macierzystej uczelni. 2. Ocena na dyplomie absolwentów kierunku ochrona dóbr kultury zostanie podwyższona o 20%.
KRÓTKI OPIS PROGRAMU:	
Grupa docelowa:	<p>Studia przeznaczone są dla absolwentów studiów wyższych kierunku ochrona dóbr kultury oraz kierunków humanistycznych i społecznych zainteresowanych poszerzeniem wiedzy z zakresu zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym, historii sztuki powszechnej i polskiej, zabytkoznawstwa, konserwatorstwa, muzealnictwa oraz ochrony zabytków.</p>
Cele programu:	<p>Studia drugiego stopnia na kierunku: zarządzanie dziedzictwem kulturowym i ochrona zabytków gwarantują teoretyczne i praktyczne przygotowanie do profesji zabytkoznawcy i muzealnika. Dają pełne rozeznanie w procesach</p>

kształtowania się dziedzictwa kulturowego, obejmującego obok zabytków sztuki także inne elementy materialnego i duchowego dorobku minionych pokoleń. Program nauczania zapewnia nabycie umiejętności analizy dzieł najważniejszych rodzajów technik twórczości artystycznej i budownictwa oraz szacowania walorów artystycznych zabytków i historycznego rozwarstwiania ich struktury.

Studia zapewniają ponadto umiejętności: diagnozowania oceny zagrożeń dla substancji zabytkowej dzieł plastycznych i obiektów architektonicznych, a także wypracowywania i wskazywania technik konserwatorskich i restauratorskich adekwatnych do stanu zabytku.

Taki warsztat zawodowy połączony ze znajomością prawa regulującego ochronę zabytków i krajobrazu kulturowego oraz umiejętnością wykorzystywania najnowszych technik marketingowych służących promocji zasobów kulturowych, czyni z absolwenta kierunku profesjonalistę w państwowych służbach ochrony dóbr kultury,

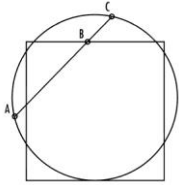
	<p>administracji państwowej i samorządowej, w placówkach oświatowych, muzeach i antykwariatach.</p> <p>Nabywana w trakcie studiów wiedza z historii sztuki, jak również dobra orientacja w rodzimych i europejskich zagadnieniach historycznych oraz społecznych, w połączeniu z praktyczną znajomością języka obcego, kwalifikują absolwenta jako promotora polskiego dziedzictwa kulturowego i aktywnego animatora przedsięwzięć turystycznych.</p>
<p>Zakres merytoryczny:</p>	<p>Program nauczania obejmuje następujące zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - historia sztuki - podstawy prawne ochrony dziedzictwa kulturowego - modele zarządzania dziedzictwem kulturowym - interpretacja sztuki - wystawiennictwo i handel - ikonografia i język obrazu - dziedzictwo kulturowe mniejszości wyznaniowych

	<p>Dodatkowo studenci mają możliwość wyboru jednego z modułów dodatkowych:</p> <p>Moduł: warsztat zabytkoznawcy (blok problemowy do wyboru)</p> <p>Moduł: warsztaty kulturoznawcze (blok problemowy do wyboru)</p>
<p>Metody dydaktyczne:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - analiza studiów przypadku - seminaria
<p>Świadectwo ukończenia/dyplom/certyfikat:</p>	<p>Dyplom: Magister na kierunku zarządzanie dziedzictwem kulturowym i ochrona zabytków.</p>
<p>Uznanie kwalifikacji zawodowych:</p>	<p>Program kształcenia opracowany na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji (Dz. U. Nr 253, poz. 1520), rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 131 j.t.) oraz Uchwały Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 156/2012/2013 z dnia 25 września 2013 r. w sprawie określenia efektów</p>

	kształcenia dla kierunku studiów.
Proszę o wskazanie innowacyjnych elementów programu:	Opisany program stanowi przykład najpopularniejszego w Polsce podejścia do nauczania zarządzania dziedzictwem kulturowym. Jest interdyscyplinarnym przedsięwzięciem łączącym w sobie elementy zarządzania z historią sztuki.
INNE WAŻNE INFORMACJE:	

**INTERNATIONAL
CULTURAL
CENTRE**

VISEGRAD SUMMER SCHOOL IN KRAKOW

MANAGEMENT OF UNESCO WORLD HERITAGE CULTURAL SITES IN VISEGRAD COUNTRIES

Training program for heritage professionals

- 8 July (Wed)** arrivals/ venue: Hotel Polski, 17 Pijarska St
- 18.00 Jacek Purchla
Krakow. Past for Future.
- 19.30 get-together party
venue: International Cultural Centre, 25 Rynek Główny
- 9 July (Thu)** 10.00 – 13.30 City tour – Historic Center of Krakow (inscribed in 1978)
led by Michał Wiśniewski
- 15.00 Dr Mechtild Rössler
World Heritage: New Challenges and Priorities
- 18.00 Opening ceremony**
Inaugural lecture: Magdalena Vašaryova
20 Years Generation Gap between You and Me
- 19.00 reception
- 10 July (Fri)** 9.00 – 12.30 lectures (2 x 1,5 h)
1. Jacek Purchla *Cultural and Political History of the V4 Region*
 2. Gábor Soós *Introduction to the evolution and main objectives of the WH Convention*
- 15.00 – 18.30 lectures (2 x 1,5 h)
3. Gábor Soós *Some key operative terms of the WH Convention: OUV, Site management, reporting mechanisms, etc*
 4. Jaroslav Kilián *Management Plan as a modern instrument of heritage*

protection

- 11 July (Sat)** 9.00 - 12.30 lectures (2 x 1,5 h)
5. Jaroslav Kilián *Management Plan cont.*
 6. Michał Wiśniewski *Historic Center of Krakow cont.*
- 15.00 – 18.30 lectures (2 x 1,5 h)
7. Lubica Pinčíková *Monitoring of World Heritage Sites*
 8. Jaroslav Kilián *Management Plan cont.*
- 12 July (Sun)** 10.00 – site visit – Salt Mine in Wieliczka (inscribed in 1978)
afternoon free
- 13 July (Mon)** 9.00 – 12.30 Gábor Soós – introductory lecture on WH Sites in Hungary
and Hungarian students’ presentations
- 15.00 - 18.00 Lubica Pinčíková – introductory lecture on WH Sites in
Slovakia and Slovak students’ presentations
- 18.30 – *Metamorphosis. The Ravens House.*
(Jacek Purchla, Michał Wiśniewski)
- 19.30 - Buffet at the ICC
- 14 July (Tue)** 9.00 – site visit – Bernardine Monastery in Kalwaria Zebrzydowska
(inscribed in 1999)
- 15 July (Wed)** 9.00 – 12.30 lectures (2 x 1,5 h)
9. Zděnek Novák *Decisions of WH Committee*
 10. Michał Wiśniewski *Historic Center of Krakow cont.*
- 15.00 – 18.30 lectures (2 x 1,5 h)
11. Zděnek Novák *Decisions of WH Committee*
 12. Michał Wiśniewski *Historic Center of Krakow cont.*
- 16 July (Thu)** 9.00 – 12.30 Zděnek Novák - introductory lecture on WH Sites in
Czech Republic and Czech students’ presentations
- 15.00 – 18.00 Jacek Purchla - introductory lecture on WH Sites
in Poland and Polish students’ presentations
- 18.00 - opening of the exhibition: Alfred Hałasa - *Posters*

- 17 July (Fri)** 9.00 – site visit – Auschwitz Birkenau. German Nazi Concentration and Extermination Camp (1940-1945), (inscribed in 1979)
- 18 July (Sat)** 10.00 – Final debate on exchanging good practices in management of the WH Sites in V4 countries
- 16.00 – closing ceremony in Tomaszowice, handing in certificates, farewell dinner
- 19 July (Sun)** departures

FACULTY:

Jaroslav Kilián

Architect, specialist in conservation of historical towns and their architecture; co –funder and lecturer at Academia Istropolitana Nova; consultant to the Council of Europe on issues concerning cultural heritage, member of the UIA working group dealing with architectural heritage, member of the Slovakian National Committee of ICOMOS; author of numerous projects and publications on conservation and revitalization of historic urban complexes and the protection of cultural heritage.

Zděnek Novák

Graduate of the Mendel University of Agriculture and Forestry in Brno specializing in the conservation of historical gardens and architecture. Mr Novák is a specialist in the field of monument conservation, cultural heritage protection and history of garden and landscape architecture. Presently he is a high-ranking civil servant with the position of a general Director of Section B of the Ministry of Culture of Czech Republic since 2007. In 1993-1995 Director of the Monument Conservation Institute in Brno and a lecturer at the Faculty of Architecture of the Technical University there. In 1995-1997 a Deputy Minister of Culture of the Czech Republic in charge of cultural heritage and legislation; a member with a voting right in ICOMOS-IFLA, International Committee on Historical Gardens and Cultural Landscapes. He has published a number of specialised articles dealing with the problems of monument and landscape protection.

Lubica Pinčiková

Ing. Architect graduated at the Faculty of Architecture of Slovak University of Technology. From 1990 employed in the Monuments Board of the Slovak Republic in both the Department of the Historical Territories in Bratislava and Department of World Heritage Sites, responsible for preservation and monitoring of the WHS in Slovak Republic. Author and co-author of books and papers on preservation of authenticity and integrity of monuments sites. She also co-operated in nomination projects and construction of the Tentative List of the WHS in Slovak Republic. She is a vice-president of International Committee of non-governmental international organization European Council for Village and Small Towns (ECOVAST) and a member of National Committee of ICOMOS Slovakia.

Jacek Purchla

Art historian, economist, PhD degree (1983) and habilitation (1991) at the Jagiellonian University, professor of humanities since 1994, full professor of humanities since 1997; Chair of Economic and Social History and the UNESCO Chair of Cultural Heritage and Urban Studies at the Krakow University of Economics and head of the Centre of European Heritage, Institute of European Studies at the Jagiellonian University; 1990-1991, Deputy Mayor of Krakow; since 1991, Director of the International Cultural Centre in Krakow. His areas of research are urban development, social history and art history of the 19th and 20th centuries, as well as the theory and protection of cultural heritage. He has written around 250 academic papers, including many books. His other functions include chief co-ordinator of the European Cultural Month in Krakow (June 1992); editor of the *Rocznik Krakowski* (with Jerzy Wyrozumski); member of the Study of Art Committee and the Committee "Poland in United Europe" at the Polish Academy of Sciences; and titular member and vice-president of the Comité international d'histoire de l'art (CIHA); expert in the International Scientific Committee on the Theory and Philosophy of Conservation and Restoration of Cultural Property ICOMOS. He is a member of many organisations and associations including the Europa Nostra.

Mechtild Rössler

Mechtild Rössler has a MA (1984) in cultural geography from Freiburg University (Germany) and a Ph.D. (1988) from the Faculty for Earth Sciences, University of Hamburg. She did her PhD on the history of planning and geography 1933 to 1945 and joined the CNRS at the research centre of the Cité des science et de l'industrie, La Villette, Paris, prior to teaching at the University of California at Berkeley.

She works in UNESCO since 1991 (Division for Ecological Sciences, UNESCO World Heritage Centre) and is currently Chief the Europe and North America Section at the World Heritage Centre.

She specialized in nature/culture interactions, cultural landscape issues and theoretical concepts of heritage conservation.

She organized many international expert meetings on heritage conservation and continues to teach (Technical University of Cottbus, Germany) and to write, most recently on the history of World Heritage (e.g. *Weltkulturerbe und Globalisierung. Vom Weltwunder zum »Erbe der Menschheit«*. In: Iris Schroeder, Sabine Hoehler (Hg), *Welt Räume Geschichte, Geographie und Globalisierung seit 1900*. Campus: Frankfurt New York 2005, p. 235-257. or *World Heritage: Linking Biological and Cultural Diversity*. In: Hoffmann, Barbara (ed.) *Art and Cultural Heritage Law for the Twenty-First Century: Policy and Practice*. IBA publication, 2005).

She has published 7 books, more than 50 articles, and contributes to the editorial board of three international journals.

Gábor Soós

Gábor Soós has an educational background in the humanities and social sciences (D.E.A. in Philosophy, Université de Paris-Sorbonne, Paris 4 (1999); M.A. in English, ELTE University, Budapest (1996) and has worked both as an academic and as a civil servant and diplomat. He served four years as diplomat and later as deputy Permanent Delegate of Hungary to UNESCO (2002-2006); he was Alternate Member of the Executive Board of UNESCO (2004-2006) and vice-Chair of the series of intergovernmental experts meetings for drafting the Convention for the Safeguarding of Intangible Heritage (2002-2003). He is currently in charge of World Heritage international cooperation at the National Office of Cultural Heritage (Budapest, Hungary) and has been Associate Fellow of Collegium Budapest, Institute for

Advanced Study, for helping to set up an inter-institutional research network (*Observatoire urbain de Budapest*). He is a member of the Hungarian National Commission for Intangible Cultural Heritage. Participated in conferences and published articles on intangible cultural heritage and world heritage.

Magdalena Vašaryova

Slovak actress and diplomat. Graduated in sociology from the Comenius University in Bratislava in 1971. Until 1989 she acted in several Slovak theatres, including Slovak National Theatre and in numerous movies. She was ambassador of Czechoslovakia in Austria (1990-1993) and ambassador of Slovakia in Poland (2000-2005). She was one of the candidates in the 1999 presidential election. From February 2005 to July 2006 she held the position of State Secretary of the Ministry of Foreign Affairs of Slovakia. In the 2006 parliamentary elections she was elected to the National Council of the Slovak Republic for Slovak Democratic and Christian Union - Democratic Party.

Michał Wiśniewski

Studied architecture at the University of Technology in Krakow (MA) and history of art (MA) and European studies (PhD in progress) at the Jagiellonian University. Works for the Research Institute of European Heritage, the International Cultural Centre in Krakow. Recipient of the Polish-American Fulbright Commission Grant Junior at Graduate School of Architecture Planning & Preservation, Columbia University, NY, USA (2005-06) and the State Committee for Scientific Research PhD Scholarship (2005-07). Participant in numerous conferences, seminars and workshops. Author of several articles and conference papers, and of two books dedicated to architecture.

Akademia Dziedzictwa

Akademia Dziedzictwa XI edycja, MCK, MSAP UEK, Kraków 2016-2017

Założenia programowo-organizacyjne studiów podyplomowych dotyczących zarządzania dziedzictwem kulturowym:

Akademia Dziedzictwa to dwusemestralne studia podyplomowe poświęcone zarządzaniu dobrami kultury oraz promocji dziedzictwa kulturowego. Ich geneza sięga 2001 r. kiedy Międzynarodowe Centrum Kultury wspólnie z Małopolską Szkołą Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie postanowiły powołać pierwszy w Polsce kompleksowy program edukacyjny poświęcony nowoczesnym metodom zarządzania i administracji w instytucjach związanych z ochroną dóbr kultury. Piętnaście lat istnienia Akademii Dziedzictwa to łącznie X edycji, ok. 250 studentów oraz kadra wykładowców skupiająca ekspertów związanych z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, Uniwersytetem Jagiellońskim oraz kluczowymi instytucjami kultury w Polsce. Akademia Dziedzictwa to także cykl Wykładów otwartych w ramach, których pokazywane są istotne przykłady zarządzania obiektami dziedzictwa i instytucjami kultury. Akademia to również specjalna platforma internetowa dla studentów oraz publikacja najlepszych prac absolwentów.

Organizacja studiów:

Program XI edycji studiów podyplomowych Akademia Dziedzictwa 2016-2017 zostanie zrealizowany w trakcie dwóch semestrów akademickich i obejmować będzie 16 spotkań weekendowych składających się z wykładów, ćwiczeń i seminariów dyplomowych. Spotkania w soboty obejmują 5 zajęć trwają od godz. 09.00 do godz. 18.30. Spotkania w niedziele obejmują 3 zajęcia i trwają do godz. 9.00 do 14.00.

Ponadto, w trakcie trwania pierwszego semestru odbędą się warsztaty terenowe z zakresu zarządzania instytucjami kultury, a po zakończeniu drugiego semestru odbędą się warsztaty terenowe z zakresu zarządzania dziedzictwem kulturowym. Studia podsumowane zostaną obroną pracy końcowej. Każdy z uczestników weźmie udział w programie obejmującym **314 godzin lekcyjnych zajęć**.

Seminaria dyplomowe:

Będą się odbywać w drugim semestrze studiów w ramach spotkań weekendowych, w terminach uzgodnionych z promotorami. Każdy ze studentów będzie mógł wybrać jedną z czterech zróżnicowanych tematycznie grup (prawo i administracja, marketing, historia sztuki, rewitalizacja i planowanie przestrzenne). Czas trwania: **10 godzin lekcyjnych zajęć** w każdej z grup.

Warsztaty terenowe:

Warsztaty z zakresu zarządzania instytucjami kultury: 2 dni, **18 godzin zajęć**, planowany termin: 22-23 kwietnia 2017; proponowany termin: *zarządzanie wybranymi instytucjami kultury we Wrocławiu*.

Warsztaty terenowe z zakresu zarządzania dziedzictwem kulturowym: 5 dni, **40 godzin zajęć**; proponowany termin: 7-11 lipca 2017; proponowany termin: *zarządzanie obiektami dziedzictwa kulturowego w województwie dolnośląskim*.

Wykłady otwarte Akademii Dziedzictwa:

Od 2011 r. MCK organizuje cykl spotkań, pt. „Wykłady otwarte Akademii Dziedzictwa”, którego celem jest popularyzacja programu Akademii Dziedzictwa, a adresowany jest do szerokiej publiczności. Wykładowcami cyklu są rekomendowani przez MCK managerowie instytucji kultury w Polsce i na świecie, a także uczestnicy programu stypendialnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Thesaurus Poloniae*.

Platforma internetowa Akademii Dziedzictwa:

MCK prowadzi również specjalistyczną platformę internetową Akademii Dziedzictwa
<http://www.akademia.mck.krakow.pl/main-page>

Osobna strona internetowa, która dostępna jest min. poprzez witrynę internetową MCK zawiera treści prezentujące profil i działalność Akademii Dziedzictwa. Część strony ma charakter zamknięty, dostępny jedynie dla studentów i wykładowców. Oprócz informacji praktycznych, które zawierają aktualny harmonogram i bieżące informacje organizacyjne strona zawiera bazę danych nt. wykładowców oraz ich pracy naukowej. Udostępniane są tam prezentacje pokazywane podczas wykładów oraz inne materiały dydaktyczne przygotowane przez wykładowców. Strona dostępna jest dla studentów przez cały czas trwania edycji oraz przez trzy miesiące po jej zakończeniu. Późniejsze wykorzystywanie materiałów ze strony przez studentów dla własnych potrzeb może mieć miejsce jedynie po wyrażeniu zgody przez autora.

Warunki przyjęcia:

Ukończenie studiów I stopnia (licencjackie, inżynierskie) lub II stopnia (magisterskie).

Świadectwo ukończenia studiów:

Warunkiem uzyskania świadectwa jest zaliczenie wszystkich objętych programem przedmiotów oraz przygotowanie pracy końcowej i przedstawienie jej do oceny komisji egzaminacyjnej. Każda praca poddawana jest recenzji oraz obronie, w której oprócz recenzenta i promotora uczestniczy także przedstawiciel MCK. Po uzyskaniu pozytywnej oceny absolwenci uzyskują świadectwo ukończenia studiów podyplomowych w zakresie: Ochrona Dziedzictwa Kulturowego wydane przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie oraz certyfikat wydany przez Międzynarodowe Centrum Kultury oraz Małopolską Szkołę Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Egzaminy końcowe przewidywane są we wrześniu 2017 roku.

Punkty ECTS:

Program studiów obejmuje program pozwalający na uzyskanie **60 punktów ECTS**

Warunki finansowe i organizacyjne:

Koszt jednego semestru studiów wynosi **1700,00 zł**.

Planowana ilość uczestników: maksymalnie **30 osób**.

Zgłoszenia:

Zgłoszenia na studia podyplomowe „Akademia Dziedzictwa” należy przesyłać na adres:

Międzynarodowe Centrum Kultury, Rynek Główny 25, 31-008 Kraków

tel. 12 42-42-800, 12 42-42-848, e-mail: sekretariat@mck.krakow.pl

Zgłoszenie powinno zawierać: formularz zgłoszeniowy UEK, podanie, życiorys, kserokopię dowodu osobistego (oryginał do wglądu), kopię dyplomu ukończenia studiów wyższych oraz 3 zdjęcia.

AKADEMIA DZIEDZICTWA, XI EDYCJA, KRAKÓW 2016-2017, SEMESTR I:

Siedem spotkań weekendowych: 7 x 16 godz. = **112 godzin lekcyjnych zajęć;**

Terminy zajęć: 7-9.10.2016; 22-23.10.2016; 5-6.11.2016; 19-20.11.2016; 3-4.12.2016; 17-18.12.2016; 14-15.01.2017.

AKADEMIA DZIEDZICTWA, XI EDYCJA, KRAKÓW 2016-2017, SEMESTR II:

Dziewięć spotkań weekendowych: 4 x 16 godz. plus 5 x 14 godz. = **134 godzin lekcyjnych zajęć;**

Cztery spotkania weekendowe obejmować będą 16 godz. zajęć, a pięć spotkań obejmie 14 godz. zajęć. Ponadto zorganizowanych będzie **10 godzin** seminariów dyplomowych dla czterech równoległe prowadzonych grup. Każdy student weźmie udział w **144 godzinach** zajęć dydaktycznych.

Terminy zajęć: 25-26.02.2017; 11-12.03.2017; 25-26.03.2017; 8-9.04.2017; 6-7.05.2017; 20-21.05.2017; 27-28.06.2017; 11-12.06.2017; 25-26.06.2017;

Warsztaty z zakresu zarządzania instytucjami kultury: **18 godzin zajęć;** termin: 22-23.04.2017.

Warsztaty z zakresu zarządzania obiektami dziedzictwa kulturowego: **40 godzin zajęć;** termin: 7-11.07.2017.

BLOK I: KULTURA I DZIEDZICTWO

48 godziny zajęć; **ilość punktów ECTS: 11**

Lp.	Temat zajęć	Opis	Ilość	ECTS
1.	Państwo wobec kultury.	Wykład: Celem zajęć jest prezentacja strategii państwa polskiego wobec kultury, w szczególności w kontekście rozwoju kapitału społecznego.	2 godz.	1 p. ECTS
2.	Państwo wobec dziedzictwa.	Wykład: Celem zajęć jest prezentacja zasad funkcjonowania administracji publicznej w Polsce po 1989 r., jej transformacja oraz wizja zarządzania kulturą i ochroną dziedzictwa.	8 godz.	2 p. ECTS

3.	Międzynarodowe uwarunkowania ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego.	Wykład: Celem zajęć jest przybliżenie zagadnień związanych z teorią i praktyką ochrony i konserwacji zabytków oraz dziedzictwa kulturowego w Polsce i w Europie, min. w świetle regulacji UNESCO oraz innych organizacji międzynarodowych zajmujących się wskazaną problematyką.	10 godz.	2 p. ECTS
4.	Dziedzictwo niechciane – wybrane zagadnienia z zakresu historii sztuki.	Wykład: Elementy historii sztuki, poświęcone przede wszystkim sztuce małych regionów, często zagrożonej zniszczeniem, a także wybranym ośrodkom sztuki w Europie na przestrzeni dziejów.	10 godz.	2 p. ECTS
5.	Historia doktryn artystycznych i konserwatorskich.	Wykład: Celem zajęć jest przedstawienie ewolucji pojęcia zabytek i dziedzictwo w historii kultury europejskiej.	8 godz.	2 p. ECTS
6.	Teoria i metodologia konserwacji zabytków w Polsce.	Wykład: Celem zajęć jest przybliżenie teorii i doktryn konserwatorskich stosowanych współcześnie. (4 godzin)	10 godz.	2 p. ECTS
		Warsztaty: Zajęcia terenowe poświęcone wybranym współczesnym realizacjom konserwatorskim w Krakowie stanowiące uzupełnienie informacji przedstawionych podczas wykładów. (6 godzin)		
BLOK II: PRAWNE I FINANSOWE ASPEKTY ZARZĄDZANIA DZIEDZICTWEM				
52 godz.; ilość punktów ECTS: 10				
Lp.	Temat zajęć	Opis	Ilość	ECTS
1.	Podstawy prawne i organizacyjne dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce.	Wykład: Celem zajęć jest prezentacja instrumentów prawnych służących ochronie dziedzictwa kulturowego. W ramach zajęć omówiona zostanie obowiązująca Ustawa o Ochronie Zabytków i Opiece nad Zabytkami oraz pokrewne akty prawne.	10 godz.	2 p. ECTS
2.	Prawo autorskie.	Wykład: Celem zajęć jest przybliżenie podstawowych zagadnień z zakresu prawa autorskiego	8 godz.	2 p. ECTS

3.	Restytucja dóbr kultury.	Wykład: Celem zajęć jest przybliżenie historii i najważniejszych zagadnień związanych z problemem restytucji	8 godz.	2 p. ECTS
4.	Finansowanie zadań w sektorze kultury.	Wykład: Celem zajęć jest prezentacja polityki polskiej i unijnej oraz praktyczne zapoznanie studentów z możliwościami ubiegania się o środki na projekty kulturalne.	8 godz.	1 p. ECTS
5.	Współczesne funkcjonowanie rynku dzieł sztuki w Polsce.	Warsztaty: Celem zajęć jest pokazanie praktycznych aspektów obrotu dziełami sztuki w Polsce po 1989 r.	10 godz.	2 p. ECTS
6.	Spotkania z przedstawicielami wybranych instytucji kultury.	Warsztaty: Celem spotkań jest przybliżenie praktycznych zagadnień funkcjonowania instytucji kultury, w odniesieniu do przykładów krakowskich.	8 godz.	1 p. ECTS
BLOK III: PRZEMYSŁY KULTURY, MARKETING I PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO				
58 godzin zajęć; ilość punktów ECTS: 10				
Lp.	Temat zajęć	Opis	Ilość	ECTS
1.	Prawne i ekonomiczne uwarunkowania działalności muzeów i instytucji kultury w Polsce.	Wykład: Celem zajęć jest prezentacja współczesnych wyzwań i problemów, przed którymi stoją instytucje publiczne i prywatne zajmujące się promocją i udostępnianiem zbiorów artystycznych.	8 godz.	1 p. ECTS
2.	Muzeologia i kolekcjonerstwo.	Wykład: Celem zajęć jest przedstawienie problematyki współczesnej muzeologii, programów najważniejszych instytucji muzealnych na świecie oraz nowych projektów muzealnych.	8 godz.	2 p. ECTS
3.	Programy edukacyjne w działalności instytucji kultury.	Warsztaty: Celem zajęć jest prezentacja zmian w sposobie udostępniania zbiorów muzealnych poprzez wdrażanie programów edukacyjnych adresowanych do szerokich grup społecznych.	8 godz.	1 p. ECTS

4.	Marketing obiektów dziedzictwa kulturowego.	Wykład: Celem zajęć jest wprowadzenie do problematyki marketingu i promocji instytucji kultury oraz obiektów dziedzictwa.	10 godz.	2 p. ECTS
5.	Public relations w instytucjach kultury.	Warsztaty: Celem zajęć jest zapoznanie ze współczesnymi metodami komunikacji w odniesieniu do instytucji kultury.	8 godz.	1 p. ects
6.	Nowe media i promocja dziedzictwa kulturowego.	Warsztaty: Celem zajęć jest prezentacja współczesnych metod promocji i dokumentacji obiektów dziedzictwa.	8 godz.	1 p. ECTS
7.	Dziedzictwo a turystyka.	Wykład: Celem zajęć jest prezentacja ekonomicznych i kulturowych uwarunkowań rozwoju i funkcjonowania przemysłu turystycznego.	8 godz.	2 p. ECTS

BLOK IV: ZARZĄDZANIE INSTYTUCJAMI, RACHUNKOWOŚĆ I FINANSE

52 godziny zajęć; ilość punktów ECTS: 10

Lp.	Temat zajęć	Opis	Ilość	ECTS
1.	Podstawy organizacji i zarządzania w instytucji publicznej.	Wykład: Celem zajęć jest omówienie problematyki funkcjonowania różnych typów podmiotów, w tym instytucji kultury, zarządzanie nimi oraz system ich organizacji.	8 godz.	2 p. ECTS
2.	Działalność kulturalna w świetle polskiego prawa.	Warsztaty: Celem zajęć jest przybliżenie specyfiki funkcjonowania instytucji kultury w Polsce.	10 godz.	2 p. ECTS
3.	Finanse publiczne.	Wykład: Celem zajęć jest przedstawienie sposobów kształtowania finansów publicznych w Polsce.	10 godz.	1 p. ECTS
4.	Zamówienia publiczne.	Wykład: Celem zajęć jest przedstawienie podstawowych zasad funkcjonowania prawa o zamówieniach publicznych w odniesieniu do instytucji kultury.	8 godz.	1 p. ECTS
5.	Zarządzanie strategiczne w instytucji kultury (audyt i kontrola zarządcza).	Wykład: Celem zajęć jest przedstawienie innowacyjnych mechanizmów wykorzystywanych w zarządzaniu instytucjami kultury.	8 godz.	2 p. ECTS
6.	Zarządzanie kapitałem intelektualnym pracowników.	Wykład: Celem zajęć jest prezentacja roli rozwoju kapitału intelektualnego pracowników w procesie funkcjonowania instytucji.	8 godz.	2 p. ECTS

BLOK V: SAMORZĄD TERYTORIALNY, ADMINISTRACJA PUBLICZNA, PLANOWANIE PRZESTRZENNE

36 godziny zajęć; ilość punktów ECTS: 9

Lp.	Temat zajęć	Opis	Ilość	ECTS
1.	Zadania i kompetencje jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kultury i sztuki.	Wykład: Celem zajęć jest przybliżenie zasad funkcjonowania samorządu terytorialnego w strukturze administracji terytorialnej w Polsce, jego zadania i kompetencje	10 godz.	2 p. ECTS
2.	Praktyczne zastosowanie Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przez organy administracji publicznej.	Wykład: Celem zajęć jest przybliżenie uwarunkowań prawnych oraz praktycznej strony funkcjonowania instytucji publicznych zaangażowanych w ochronę zabytków.	8 godz.	1 p. ECTS
3.	Rola planowania przestrzennego i inwestycji budowlanych w procesie ochrony krajobrazu kulturowego	Wykład: Celem zajęć jest prezentacja współczesnych sposobów myślenia o dziedzictwie, jego wpływie na planowanie przestrzenne i rozwój urbanistyczny miast historycznych w świetle regulacji prawnych, chroniących obiekty zabytkowe.	10 godz.	3 p. ECTS
4.	Rewitalizacja dziedzictwa kulturowego i finansowanie prac konserwatorskich	Wykład: Celem zajęć jest prezentacja procesów rewitalizacji zachodzących w miastach europejskich. W ramach zajęć omówione zostaną takie zjawiska jak rewitalizacja i gentryfikacja przestrzeni miejskiej, rozwój przemysłów czasu wolnego.	8 godz.	3 p. ECTS

BLOK VI: SEMINARIUM DYPLOMOWE

30 godzin zajęć (3 x 10 godzin); czas trwania: drugi semestr; ilość punktów ECTS: 5

Obrony prac końcowych: wrzesień 2017

Seminaria dyplomowe organizowane są w kilku grupach poświęconych tematyce prawa, administracji i ekonomii, marketingu, ochrony zabytków

MIĘDZYNARODOWE
CENTRUM
KULTURY
INTERNATIONAL
CULTURAL
CENTRE

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W KRAKOWIE

Akademia
Dziedzictwa

BLOK VII: WARSZTATY Z ZAKRESU ZARZĄDZANIA INSTYTUCJAMI KULTURY

„Zarządzanie wybranymi instytucjami kultury we Wrocławiu”.

18 godzin zajęć; **ilość punktów ECTS: 2**

Termin: 22-23.04.2017 r.

BLOK VIII: WARSZTATY Z ZAKRESU ZARZĄDZANIA DZIEDZICTWEM KULTUROWYM

40 godzin zajęć; **ilość punktów ECTS: 3**

Proponowany termin: 7-11.07.2017 r.

Pięciodniowe wspólne warsztaty zabytkoznawcze połączone z serią wykładów i seminariów zorganizowane w regionie województwa dolnośląskiego.

Uzasadnienie wyboru projektu:

Prezentowane studium przypadku jest typowym przykładem zagospodarowania opuszczonego kompleksu zabytkowych budowli, zaliczanych do dziedzictwa przemysłowego, pozostających w cieniu historycznego układu urbanistycznego średniowiecznego miasta, wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Jest to więc klasyczny model wykorzystania potencjału przestrzeni miejskiej, poprzez dokonanie jej waloryzacji i ponowną ocenę istniejących szans. W kontekście partnerstwa publiczno-prywatnego jest to przypadek nierzadko spotykany w warunkach polskich: partner komercyjny jest wykreowaną przez władze samorządowe spółką z udziałem kapitału gminy.

W celu sporządzenia opisu przeprowadzono wywiad z:

Katarzyna Pachucy – kierownik Międzynarodowego Centrum Spotkań Młodzieży

Nazwa partnera	Toruńska Infrastruktura Sportowa Sp. z o.o.
miasto	Toruń

Numer dobrej praktyki: 01

1. Informacje podstawowe

		Obserwacje i komentarze
Tytuł projektu / instytucja / obiekt	Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży	Projekt obejmował przeprowadzenie kompleksowego remontu i adaptacji do nowych funkcji zabytkowych obiektów przemysłowych znanych jako Młyny Rychtera lub Młyny Toruńskie i utworzenie

		<p>tam Międzynarodowego Centrum Spotkań Młodzieży. Jak zapisano na stronie www instytucji: “Podstawową misją MCSM jest prowadzenie aktywnej międzynarodowej wymiany dzieci i młodzieży szkolnej oraz akademickiej z całego świata, wspieranie procesu integracji europejskiej, rozwijanie i promowanie aktywnych form wypoczynku i turystyki wśród młodzieży, a także promowanie regionu jako miejsca spotkań różnych kultur i narodów.</p>
kraj / miasto	Toruń	
lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum miasta 	
Informacje kontaktowe instytucji realizującej przedsięwzięcie	<p>Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży ul. Łokietka 3 87-100 Toruń recepcja@mcsm.torun.pl tel. (+48) 56 656 70 20, kom. (+48) 530 854 952</p>	
Historia miejsca	<ul style="list-style-type: none"> • Oryginalne przeznaczenie: 	

	<p>Parowe młyny zbożowe.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rok powstania: 1840 – lata 40. XX w. • Rok zakończenia działalności: 1989 • Powód zakończenia działalności: Młyny zostały zamknięte z powodu zmiany ustroju jaka miała miejsce w Polsce w 1989 roku i związanymi z tym faktem procesami restrukturyzacyjnymi w obszarze gospodarki. • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca Młyny Rychtera należały do największych parowych młynów zbożowych na Pomorzu. Z jednej strony stanowiły istotny element pejzażu kulturowego miasta, z drugiej zaś stanowiły istotne miejsce w przestrzeni społecznej miasta, jako ważne miejsce pracy. • (ważna fabryka, pałac, lokalna poczta ...): Jeden z najważniejszych zakładów przemysłowych miasta. 	
<p>Obecny sposób wykorzystania miejsca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obecny sposób wykorzystania miejsca: • Rozpoczęcie procesu ponownego wykorzystania obiektu/miejsca (rok): 2014 • Kiedy zakończono prace rewaloryzacyjne/restrukturyzację obiektu/miejsca (rok): Projekt znalazł się na Indykatoryjnym Wykazie Projektów Kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013. Pierwszą umowę na jego realizację podpisano w roku 2008, a umowę na dofinansowanie podpisano w roku 2011. Umowa z obecnym operatorem w ramach partnerstwa publiczno-privatnego została zawarta w roku 2014. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Rola przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych, jeśli występuje: Zgodnie z założeniem ma to być obiekt służący rozwojowi turystyki i rekreacji. Patrząc szerzej na te funkcje, oczywistym jest wpisanie się w sektor usług turystyki kulturowej (choćby ze względu na fakt, że Toruń wpisany jest na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO). Ponadto program realizowany w Centrum zawiera elementy istotne z punktu widzenia Projektu Forget Heritage: znajdują się w nim m.in. wystawy fotografii, projekty poświęcone aktywnościom kreatywnym czy wystawy malarstwa. • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca Od początku działalności MCSM pełni ono bardzo istotne funkcje w odniesieniu do społeczności lokalnej. Podczas pierwszych – po otwarciu instytucji - ferii zimowych zorganizowano warsztaty “Ferie bez nudy” kierowane do uczniów ze szkół podstawowych. Podczas pięciodniowego turnusu dzieci brały udział w tematycznych zajęciach: artystycznych, edukacyjnych, kulinarnych i rekreacyjnych. Od tego czasu instytucja konsekwentnie podejmuje działania na rzecz lokalnej społeczności (przede wszystkim dzieci i młodzieży). • Znaczenie obiektu/miejsca z punktu widzenia ochrony dziedzictwa kulturowego: Toruń jest miastem wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO ze względu na unikatowy zespół średniowiecznej miejskiej architektury ceglanej (gotyk). Doświadczenie uczy, że bardzo często w przypadku takich zespołów zabytkowych (tak dzieje się np. w Krakowie) zapomina się o dziedzictwie przemysłowym miasta. W tym kontekście renowacje zabytkowego kompleksu dawnych młynów parowych należy uznać za działanie niezwykle istotne z punktu widzenia zarządzania dziedzictwem kulturowym. 	
Faza inicjowania projektu	<p>Opis projektu:</p> <p>„Główne działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonanie kompleksowego remontu i adaptacji do nowych funkcji części obiektu 	

	<p>przemysłowego, tzw. „Młynów Rychtera” lub „Młynów Toruńskich”,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup wyposażenia, • regulacja Strugi Toruńskiej wraz z remontem mostków na cieku, • wyburzenie budynku warsztatu mechanicznego z uwagi na zły stan techniczny (obiekt wybudowany współcześnie bez wartości historycznej). <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje utworzenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bazy noclegowej, w skład której wchodzi miejsca noclegowe wraz z urządzeniami towarzyszącymi i usługami dodatkowymi służące obsłudze ruchu turystycznego, w tym przede wszystkim obsłudze zorganizowanych grup dzieci i młodzieży z kraju i z zagranicy; • bazy gastronomicznej służącej obsłudze turystów w zakresie całodziennego żywienia oraz miejsca do przygotowywania posiłków we własnym zakresie; • bazy rekreacyjno-sportowej, w skład której wchodzi m.in.: a) sale przeznaczone do wspólnego spędzania wolnego czasu, takie jak: sala audiowizualna, pokój gier, świetlica, kawiarenka internetowa; b) wielofunkcyjna sala widowiskowo – sportowa, która pełni funkcję zarówno sali muzyczno-teatralnej, jak i sali sportowej (w miarę potrzeb); c) wypożyczalnia sprzętu turystycznego oraz sportowego (w tym rowerów”. <p>(źródło: http://mcsm.torun.pl/opis-projektu/?lang=pl)</p>	
	<p>Kto zainicjował przedsięwzięcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • władze lokalne i regionalne: Urząd Miasta Torunia Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego 	
	<p>Czy projekt był częścią szerszego programu rewitalizacji miasta?</p> <p>Nie. Niemniej jednak samo utworzenie MCSM było częścią całościowego programu restauracji i rewitalizacji całego kompleksu dawnych młynów zbożowych (MCSM</p>	

	<p>utworzono w najstarszej części zabytkowego kompleksu).</p>	
	<p>Czy przygotowano wstępne studium wykonalności dla projektu?</p> <p>Ponieważ renowacja dawnych młynów była prowadzona w ramach projektu strukturalnego, dofinansowanego z funduszy unijnych, zostało wykonane pełne studium wykonalności wraz z planem zagospodarowania zabytkowego kompleksu.</p>	
	<p>Czy realizacja projektu była jednym z założeń lokalnych dokumentów strategicznych (np. Lokalnego planu rozwoju)?</p> <p>Tak, działalność Międzynarodowego Centrum Spotkań Młodzieży zostało ujęte w dokumencie Strategia Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020 (MCSM wymieniane jest tam w kontekście następujących celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umacnianie pozycji Torunia jako regionalnego ośrodka innowacji w dziedzinie edukacji młodzieży i dorosłych. • Kontynuacja dotychczasowych, inicjowanie nowych przedsięwzięć kulturalnych rangi międzynarodowej. • Wzmocnienie instytucjonalne działalności w sferze kultury. • Zwiększenie ilości współczesnych atrakcji turystycznych Torunia • Rozszerzenie międzynarodowej współpracy organizacji studenckich. 	
<p>Grupy docelowe projektu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci • młodzież • studenci • społeczność międzynarodowa • turyści • społeczność lokalna <p>Zgodnie z opisanymi założeniami Centrum ma służyć z jednej strony aktywizacji dzieci i młodzieży w obszarach sportu, rekreacji i kultury, z drugiej ma być ośrodkiem wymiany</p>	

	<p>młodzieży (w tym studentów z zagranicą). Stworzona tu baza noclegowa ma służyć turystom krajowym i zagranicznym. Kreowane wydarzenia kulturalne przeznaczone są również dla odbiorców lokalnych.</p>	
Cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie tożsamości lokalnej • rozwój kultury • rozwój turystyki • marketing i promocja miasta • edukacja 	
interesariusze	<p>W jaki sposób zorganizowano konsultacje społeczne projektu:</p> <p>W trakcie realizacji projektu przeprowadzono standardowe postępowanie konsultacyjne – możliwość zgłaszania uwag i zastrzeżeń do Urzędu Miasta.</p> <p>Ogólna refleksja na temat udziału interesariuszy kaže stwierdzić, że w projektach takiego typu brakuje szerokich badań przyszłych odbiorców (w tym przypadku turystów, ich potrzeb, oczekiwań, aspiracji) oraz potencjalnych zarządców obiektu – powoduje to niedostateczne dostosowanie nowo kreowanej infrastruktury do realizowanej tam działalności.</p>	
Finansowanie projektu	<p>% środków publicznych w całości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 40% wkład własny Urzędu Miasta Toruń • 60% - fundusze strukturalne Unii Europejskiej 	
	<p>% środków prywatnych w całości:</p> <p>Operatorowi infrastruktury udzielono licencji nieodpłatnej, oczekując, że podmiot będzie</p>	

	działał na zasadzie samofinansowania.	
--	---------------------------------------	--

2. Struktura projektu i wnioski na przyszłość

Struktura projektu, w tym zarządzanie	Struktura organizacyjna: Na etapie realizacji projektu rozpisano przetarg nieograniczony na wyłonienie wykonawcy i nadzorującego prowadzone prace.		
	Struktura zarządzania: Podmiot zarządzający posiada klasyczną strukturę zarządzającą: na czele firmy stoi kierownik, któremu podlegają osoby/działy odpowiedzialne za konkretne obszary działalności.		
Partnerzy	publiczni	prywatni	III sektor
	Urząd Miasta Torunia	Toruńska Infrastruktura Sportowa Sp. z o.o.	
	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność
	Inicjator projektu oraz procesu rewitalizacji dawnych młynów.	Podmiot zarządzający Międzynarodowym Centrum Spotkań Młodzieży w Toruniu.	
Rola prywatnych partnerów	<ul style="list-style-type: none"> Partnerstwo publiczno-prywatne 		
	Uzasadnienie dla partnerstwa publiczno-prywatnego		

	Urząd Miasta powołał do życia spółkę z udziałem kapitału miejskiego – celem tego działania było wykreowanie podmiotu działającego na warunkach rynkowych, samofinansującego się, który będzie zarządzał i animował wykreowaną infrastrukturę. Udzielono licencji nieodpłatnej, wartością dodaną jest wykreowanie nowoczesnej infrastruktury turystyczno-kulturalnej.
Wyzwania	W pierwszej fazie realizacji projektu: Podstawowym wyzwaniem pierwszej fazy projektu (roboty budowlano-konserwatorskie) było ocalenie historycznej substancji obiektu, przy jednoczesnej adaptacji dawnych przestrzeni do nowych funkcji.
	Obecnie: Najważniejszymi zadaniami stojącymi przed MCSM jest ciągła animacja obiektu, zapewnienie jej ważnego miejsca w przestrzeni publicznej miasta, poprzez kreowanie aktywności istotnych z punktu widzenia podstawowych grup odbiorców.
Obecne działania	Wielofunkcyjna sala widowiskowo-sportowa – pełni również rolę sali muzycznej i teatralnej, galerii. wypożyczalnia sprzętu sportowego.
	Działania dodatkowe: Restauracja, baza noclegowa (96 miejsc), baza rekreacyjno-sportowa - m.in. sala audiowizualna, pokój gier, świetlica, kawiarnia.
Kto jest właścicielem obiektu?	Spółka miejska (Wszystkie udziały w kapitale zakładowym Spółki obejmuje Gmina Miasta Toruń).
Kto zarządza projektem	<ul style="list-style-type: none"> • Spółka z kapitałem miejskim
Liczba pracowników	<ul style="list-style-type: none"> • Stałe zatrudnienie: 12
Obecni użytkownicy obiektu	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci • młodzież • studenci • społeczność międzynarodowa

	<ul style="list-style-type: none"> • turyści • społeczność lokalna <p>Realizowane są założenia projektowe, w związku z czym powyższe grupy są rzeczywistymi odbiorcami odrestaurowanego obiektu zabytkowego.</p>
Powierzchnia obiektu, wyposażenie, ilość miejsc noclegowych ...	96 miejsc noclegowych w pokojach wieloosobowych
Finansowanie instytucji	Środki publiczne:
	Własne środki: <ul style="list-style-type: none"> • bilety • programy edukacyjne • Opłaty za nocleg • Opłaty za wynajmy • Opłaty za organizację imprez
Odniesienie do lokalnych/ regionalnych/ krajowych/ unijnych polityk publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Polityki kulturalne • Polityki w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego <p>Wspieranie rozwoju lokalnego poprzez kreowanie potrzeb, aspiracji i kompetencji młodych ludzi; rozwój wymiany międzynarodowej młodzieży, przez co projekt ma charakter działania z jednej strony społecznego, z drugiej – promującego miasto.</p>
Rezultaty projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych miejsc pracy: 12 • Liczba organizowanych wydarzeń: około 40 imprez miesięcznie

Związki z innymi, podobnymi projektami / instytucjami w miastach / regionach / krajach	Realizacja projektu prowadzącego do powstania Międzynarodowego Centrum Spotkań Młodzieży jest projektem komplementarnym względem innych przedsięwzięć związanych z zagospodarowaniem zabytkowego kompleksu. Obok MCSM powstało tu Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy, Toruński Inkubator Technologiczny.
Wnioski na przyszłość	Pierwsza faza realizacji:
	obecnie: Konieczna jest większa współpraca z branżą na etapie kreowania projektu rewitalizacji, w celu polepszenia funkcjonalności tworzonej infrastruktury.
Kluczowe czynniki sukcesu	Pierwsza faza realizacji:
	obecnie: Zaangażowany zespół nie tracący entuzjazmu.

Uzasadnienie wyboru projektu:

Opisywane studium przypadku dotyczy realizacji zadania związanego z rozwojem rynku usług turystycznych. Wybrano je z dwóch powodów: po pierwsze dotyczy niewielkiej miejscowości, w której postanowiono systemowo (w ramach kompleksowego działania) przeprowadzić renowację obiektów zabytkowych. Takiego działania, nastawionego na lokalne dziedzictwo, wydaje się być szczególnie interesującym przykładem poszukiwania potencjałów rozwojowych miasta i regionu. Po drugie opisywany w projekcie obiekt zabytkowy doskonale spełnia kryteria opisane w Forget Heritage – był opuszczonym zabytkiem, dla którego konieczne było znalezienie nowych funkcji.

W celu sporządzenia opisu przeprowadzono wywiad z:

Anna Nowocięń - Wydział Funduszy Strukturalnych i Strategii Rozwoju Urzędu Miasta w Szydłowcu
 Menedżer Hotelu Pod Dębem

Nazwa partnera	System Management
miasto	Suchedniowo

Numer dobrej praktyki: 02

1. Informacje podstawowe

		Obserwacje i komentarze
Tytuł projektu / instytucja / obiekt	Wyłonienie Operatora Hotelu Pod Dębem zrewitalizowanego w wyniku realizacji projektu pt. Odnowa zabytkowych obiektów i przestrzeni publicznej w Szydłowcu, poprawa funkcjonalności i dostępności infrastruktury kulturalnej i turystycznej dla Mazowsza.	
kraj / miasto	Szydłowiec	

lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum miasta 	
Informacje kontaktowe instytucji realizującej przedsięwzięcie	<p>Hotel Pod Dębem ul. Rynek Wielki 5 26-500Szydłowiec</p>	
Historia miejsca	<ul style="list-style-type: none"> • Oryginalne przeznaczenie: Klasycystyczny budynek wzniesiono jako siedzibę szkoły elementarnej, do lat 60. XX w. działała tu szkoła (podstawowa i liceum); W latach 70. XX w. budynek przejęło Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, które urządziło tu hotel. • Rok powstania: 1819 • Rok zakończenia działalności: ok. 1995 • Powód zakończenia działalności: Hotel działający tu od lat 70. XX w. wymagał remontu oraz nowego wyposażenia – po upadku systemu komunistycznego, nie znalazł się inwestor dysponujący odpowiednim kapitałem, chcący prowadzić nadal działalność hotelarską. • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca Jeden z nielicznych zachowanych zabytków drobnomieszczańskich z tego okresu zachowanych w regionie. • (ważna fabryka, pałac, lokalna poczta ...): 	
Obecny sposób wykorzystania miejsca	<ul style="list-style-type: none"> • Obecny sposób wykorzystania miejsca: Hotel. • Rozpoczęcie procesu ponownego wykorzystania obiektu/miejsca (rok): 	

	<p>2008-2009</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiedy zakończono prace rewaloryzacyjne/restrukturyzację obiektu/miejsca (rok): 2009 • Rola przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych, jeśli występuje: • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca <p>Hotel jest jednym z ważnych zabytków niewielkiej miejscowości, jak wynika z wypowiedzi władz lokalnych – jest powodem dumy, historycznym obiektem, w którym można godnie ugościć przybywających tu gości, w pewien sposób działa więc jak wizytówka miasta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znaczenie obiektu/miejsca z punktu widzenia ochrony dziedzictwa kulturowego: 	
<p>Faza inicjowania projektu</p>	<p>Opis projektu:</p> <p>Modernizacja budynku Pod Dębem była jedną z sześciu kluczowych inwestycji realizowanych w ramach projektu kluczowego „Ochrona zabytkowych obiektów i przestrzeni publicznej w Szydłowcu, poprawa funkcjonalności i dostępności infrastruktury kulturalnej i turystycznej dla mieszkańców Mazowsza“, współfinansowanego ze środków unijnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2007-13. „Celem projektu jest stworzenie bogatego rynku usług turystycznych na terenie Szydłowca pozwalającego na zmniejszenie bezrobocia i przeciwdziałanie negatywnej migracji poprzez pobudzenie lokalnego rynku pracy i ożywienie gospodarki. Realizacja projektu przyniesie przede wszystkim powstawanie nowych miejsc pracy, poprawę stanu technicznego zabytków, korzystnie wpłynie na poprawę atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej miasta“.</p> <p>(źródło: http://www.kluczowy.szydlowiec.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=73:cel-projektu&catid=82:o-projekcie&Itemid=492)</p>	
	<p>Kto zainicjował przedsięwzięcie:</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • Społeczność lokalna • Władze lokalne 	
	<p>Czy projekt był częścią szerszego programu rewitalizacji miasta?</p> <p>Renowacja Hotelu pod Dębem była częścią szerokiego działania mającego na celu rewitalizację centrum Szydłowca.</p>	
	<p>Czy przygotowano wstępne studium wykonalności dla projektu?</p> <p>Projekt był realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, przygotowano więc pełne studium wykonalności wraz z programem funkcjonalnym określającym przyszłe zagospodarowanie obiektu.</p>	
	<p>Czy realizacja projektu była jednym z założeń lokalnych dokumentów strategicznych (np. Lokalnego planu rozwoju)?</p> <p>Projekt wpisuje się w zdefiniowane cele strategiczne zapisane w dokumencie <i>Strategia rozwoju Miasta i Gminy Szydłowiec</i>.</p>	
Grupy docelowe projektu	<ul style="list-style-type: none"> • turyści 	
Cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie tożsamości lokalnej • rozwój turystyki 	
interesariusze	<p>W jaki sposób zorganizowano konsultacje społeczne projektu:</p> <p>Prowadzono bierne konsultacje społeczne – poinformowano mieszkańców o możliwości zgłaszania uwag do zaprezentowanego projektu rewitalizacji miasta.</p>	

Finansowanie projektu	% środków publicznych w całości: <ul style="list-style-type: none"> • 15% fundusze miejskie • 85% fundusze strukturalne Unii Europejskiej 	
	% środków prywatnych w całości: Partnerowi komercyjnemu przekazano licencję nieodpłatną na użytkowanie hotelu.	

2. Struktura projektu i wnioski na przyszłość

Struktura projektu, w tym zarządzanie	Struktura organizacyjna: Nadzór nad realizacją projektu sprawował Urząd Miasta, osobą odpowiedzialną za to działanie był zastępca burmistrza.		
	Struktura zarządzania: Po zakończeniu fazy realizacyjnej obiektem zarządza podmiot komercyjny: na czele stoi menedżer, któremu podlegają pracownicy obiektu.		
Partnerzy	publiczni	prywatni	III sektor
	Urząd Miasta Szydłowiec	System Management	
	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność
	Realizacja projektu kluczowego.	Operator Hotelu pod Dębem – umowa zawarta na okres 10 lat.	

Rola prywatnych partnerów	<ul style="list-style-type: none"> Partnerstwo publiczno-prywatne Uzasadnienie dla partnerstwa publiczno-prywatnego Władze gminy nie posiadały odpowiednich zasobów ludzkich, umożliwiających prowadzenie hotelu – kontrakt z operatorem zewnętrznym zapewnił zapewnienie wysoką jakość usług.
Wyzwania	W pierwszej fazie realizacji projektu: Wykreowanie nowoczesnej infrastruktury hotelowej, atrakcyjnej dla przybywających do Szydłowca gości. Obecnie: Zapewnienie maksymalnego obłożenia miejsc noclegowych – m.in. poprzez zachowanie wysokiego poziomu usługi.
Obecne działania	<ul style="list-style-type: none"> Hotel – obiekt turystyczny świadczący usługi noclegowe.
	Działania dodatkowe:
Kto jest właścicielem obiektu?	<ul style="list-style-type: none"> miasto
Kto zarządza projektem	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorstwo prywatne – w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie koncesji została wybrana firma – operator hotelu, zapewniająca pełną obsługę obiektu.
Liczba pracowników	<ul style="list-style-type: none"> stałe zatrudnienie: 4
Obecni użytkownicy obiektu	<ul style="list-style-type: none"> turyści

Powierzchnia obiektu, wyposażenie, ilość miejsc noclegowych ...	13 pokoi
Finansowanie instytucji	Środki publiczne:
	Własne środki: <ul style="list-style-type: none"> • Opłaty za nocleg.
Odniesienie do lokalnych/ regionalnych/ krajowych/ unijnych polityk publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój miast – wykreowany obiekt hotelarski jest jednym z elementów mających wspomóc rozwój miasta, jego rewitalizację i wykorzystanie szans na przyszłość.
Rezultaty projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych miejsc pracy: 4 • Liczba odwiedzających w skali roku: menedżer hotelu poinformował, że obiekt ma ok. 50% obłożenia w skali roku • Liczba organizowanych wydarzeń: w okresie letnim organizowane są koncerty w ogródku hotelowym
Związki z innymi, podobnymi projektami / instytucjami w miastach / regionach / krajach	Projekt wpisuje się w szerokie działanie rewitalizacji miast Mazowsza.
Wnioski na przyszłość	Pierwsza faza realizacji:
	obecnie: Zgodnie z udzielonym wywiadem podstawowym doświadczeniem płynącym z tego działania jest nieodstateczna wiedza na temat warunków zarządzania tego typu obiektem. Okazuje się, że rynek turystyczny w małej miejscowości jest zbyt mały, aby

	zapewnić komfort finansowy prowadzenia obiektu.
Kluczowe czynniki sukcesu	Pierwsza faza realizacji:
	obecnie:

Uzasadnienie wyboru projektu:

Działania podjęte przez władze miasta Kamienna Góra są ciekawym studium poszukiwania potencjału dziedzictwa - pozostającego na wyciągnięcie ręki, ale niedostrzeganego, niewykorzystanego, niedocenionego. Jest to zarazem nietypowy przypadek w obszarze projektu *Forget Heritage*, nie podjęto zagospodarowania opuszczonego obiektu, ale niewidocznej na codzień historycznej infrastruktury schowanej pod ziemią, odczuwaną przez mieszkańców miasta w wymiarze symbolicznym, ale na co dzień niedostępnej.

W celu sporządzenia opisu przeprowadzono wywiad z:

Kamil Zięba – właściciel firmy zarządzającej Podziemną Trasą Turystyczną

Nazwa partnera	Firma „Fort Gerharda”
miasto	Świnoujście

Numer dobrej praktyki: 03

1. Informacje podstawowe

		Obserwacje i komentarze
Tytuł projektu / instytucja / obiekt	Budowa Podziemnej Trasy Turystycznej - Zagospodarowanie kamiennogórskich podziemi na cele turystyczne	Zgodnie z zapisami w projekcie jego celem było stworzenie atrakcji turystycznej; nie można jednak zapominać, że przedstawione działanie wpisuje się w obszar turystyki historycznej/militarnej, jest więc częścią olbrzymiego rynku turystyki kulturowej. Podjęte działania wiążą się z

		przygotowaniem ekspozycji, wypada je więc zaliczyć do obszaru sektora kreatywnego – podziemna trasa ma dostarczać przeżyć, wrażeń, w pełni wpisuje się więc w opisaną przez Pine’a I Gilmore’a teorię Experience economy.
kraj / miasto	Kamienna Góra	
lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> Centrum miasta 	
Informacje kontaktowe instytucji realizującej przedsięwzięcie	Projekt Arado – Zaginione laboratorium Hitlera ul. Lubawska 1a 58-400 Kamienna Góra tel. +48 512 561 292 projekt@projektarado.pl	
Historia miejsca	<ul style="list-style-type: none"> Oryginalne przeznaczenie: Podziemny kompleks zbudowany przez Niemców w czasie II wojny światowej siłami więźniów z filii obozu koncentracyjnego Gross-Rosen; miał on znaczenie militarne, choć nie jest znane dokładnie jego przeznaczenie (przypuszcza się, że miała tu działać fabryka produkująca nowoczesną broń, być może odrzutowce Arado). Rok powstania: 1943-1945 Rok zakończenia działalności: 1945 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Powód zakończenia działalności: Zakończenie II wojny światowej uniemożliwiło Niemcom prowadzenie dalszych prac przy podziemnym kompleksie. • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca Podziemny kompleks w Kamiennej Górze jest klasycznym przykładem dziedzictwa bez dziedzica – wskutek zmian granic po II wojnie światowej teren należący wcześniej do Niemiec stał się częścią Polski. Rdzenni mieszkańcy zostali wysiedleni (inną sprawą jest, na ile ich potomkowie traktowali by ten kompleks jako własne dziedzictwo), nowi zaś trafili do miasta obcego im historycznie, kulturowo, społecznie. Dziś przypadek ten można traktować jako ciekawe studium zagospodarowania dziedzictwa historycznego, specyficznej adopcji dziedzictwa (nie tyle w wymiarze jego akceptacji, co zainteresowania nim, chęci poznania i popularyzacji). • (ważna fabryka, pałac, lokalna poczta ...): W czasie wojny było to miejsce niedostępne, pilnie strzeżone przez niemieckie wojsko; obecnie jest to dla mieszkańców element historii i szansa na uczynienie miasta turystyczną atrakcją. 	
<p>Obecny sposób wykorzystania miejsca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obecny sposób wykorzystania miejsca: Podziemna trasa turystyczna z ekspozycją historyczną i usługą przewodnicką, świadczoną przez pracowników firmy, pasjonatów historii II wojny światowej. • Rozpoczęcie procesu ponownego wykorzystania obiektu/miejsca (rok): 2009 • Kiedy zakończono prace rewaloryzacyjne/restrukturyzację obiektu/miejsca (rok): 2008-2009 <p>Rola przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych, jeśli występuje:</p>	

	<p>Atrakcja zaliczana do obszaru turystyki kulturowej, ekspozycja przyczyniająca się do upowszechniania wiedzy historycznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca <p>Obecnie jest to jeden z obszarów mogących podnieść atrakcyjność turystyczną miasta, istotny jednak również z punktu widzenia społeczności lokalnej – jako jedna z ofert umożliwiająca wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół, również element budowania tożsamości nowych mieszkańców Kamiennej Góry.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znaczenie obiektu/miejsca z punktu widzenia ochrony dziedzictwa kulturowego: <p>Działanie polegające na zagospodarowanie podziemnych wyrobisk z okresu II wojny światowej należy uznać za niezwykle istotne z punktu widzenia ochrony zabytków przeszłości . Bardzo często nietypowe obiekty z przeszłości, niekwalifikowane jednoznacznie jako zasługujące na ochronę, niszczej, pozostając z czasem specyficzną „białą plamę” w historii miasta czy miejsca.</p>	
<p>Faza inicjowania projektu</p>	<p>Opis projektu:</p> <p>Zgodnie z założeniami projektu w ramach prowadzonych prac miała powstać podziemna trasa turystyczna, której główną atrakcją mają być podziemne wyrobiska górnicze, drążone w latach 1943-45 przez więźniów filii niemieckiego obozu koncentracyjnego Gross-Rosen. Po zakończeniu robót budowlanych, w sztolni zostanie zaaranżowana stała ekspozycja historyczna, ponadto będą organizowane wystawy czasowe.</p>	
	<p>Kto zainicjował przedsięwzięcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Władze regionalne – Urząd Miasta Kamienna Góra <p>Czy projekt był częścią szerszego programu rewitalizacji miasta?</p> <p>Projekt wpisał się w kompleksowe działania mające na celu rewitalizację Kamiennej Góry – w ramach unijnego dofinansowania zrealizowano cztery duże inwestycje: budowę i porządkowanie układu komunikacyjnego Starego Miasta, budowę trasy turystycznej na Górze Parkowej, zagospodarowanie kamieniogórskich podziemi na cele turystyczne oraz</p>	

	<p>przebudowę boiska sportowego przy szkole podstawowej.</p>	
	<p>Czy przygotowano wstępne studium wykonalności dla projektu? Dla każdej z inwestycji przygotowano studium wykonalności.</p>	
	<p>Czy realizacja projektu była jednym z założeń lokalnych dokumentów strategicznych (np. Lokalnego planu rozwoju)?</p> <p><i>W Lokalnej strategii rozwoju gminy Kamienna Góra 2015-2022 znajdują się zapisy dotyczące kreowania nowych atrakcji turystycznych, jak również zagospodarowania istniejących obiektów. W kontekście opisywanego projektu szczególnie ważny wydaje się następujący zapis: „Na terenie gminy znajdują się obiekty przemysłowe. Powinny zostać przekształcone aby znowu zaczęły pełnić funkcje gospodarczo lub społecznie użyteczne. Gmina chce aktywnie pozyskać inwestorów gotowych nadać nową funkcję takim obiektom. Oferta inwestycyjna powinna przedstawić w sposób elastyczny propozycję nowej struktury funkcjonalnej i dyspozycyjnej terenów oraz możliwość wprowadzenia w nich nowych funkcji: przemysłowych, komercyjnych (turystyka, sport, kultura itp.)“ (s. 68).</i></p>	
<p>Grupy docelowe projektu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci • młodzież • studenci • społeczność międzynarodowa • turyści • społeczność lokalna 	
<p>Cele projektu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie tożsamości lokalnej (z zastrzeżeniem wyjątkowości tej sytuacji – miejscowa ludność nie identyfikuje się z zagospodarowanym obiektem, nie stanowi on jej dziedzictwa). • rozwój kultury 	

	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój turystyki • marketing i promocja miasta • edukacja 	
interesariusze	<p>W jaki sposób zorganizowano konsultacje społeczne projektu:</p> <p>W realizację projektu włączono grupy pasjonatów (grupy rekonstrukcyjne) pomagających animować obiekt i czynić atrakcyjniejszą ofertę miejsca. Również firma zarządzająca obiektem należy do branży, prowadząc inne podobne tego typu objekty.</p>	
Finansowanie projektu	<p>% środków publicznych w całości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 30% (wkład własny Gminy Miejskiej Kamienna Góra) • 70% (dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego) 	
	<p>% środków prywatnych w całości:</p> <p>Nakłady na realizację projektu (ekspozycja stała) ponoszone przez prywatnego partnera wyniosły kilkaset tysięcy złotych i były ponoszone po zakończeniu robót budowlanych.</p>	

2. Struktura projektu i wnioski na przyszłość

Struktura projektu, w tym zarządzanie	<p>Struktura organizacyjna:</p> <p>W trakcie realizacji projektu nadzór nad jego realizacją pełnił Urząd Miasta z typową dla tego typu podmiotów strukturą.</p>
---------------------------------------	---

	<p>Struktura zarządzania:</p> <p>Po przekazaniu licencji na zarządzanie obiektem, na czele struktury stoi szef firmy, bezpośrednio obiektem zajmuje się jego menedżer.</p>		
Partnerzy	publiczni	prywatni	III sektor
	Gmina Miejska Kamienna Góra	Firma „Fort Gerharda”	
	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność
	Właściciel terenu i obiektów	Operator infrastruktury – umowa zawarta w 2012 roku na 15 lat; wynajem bezpłatny (ponieważ projekt realizowany był z dofinansowaniem ze środków unijnych, w okresie trwałości projektu – 5 lat – gmina nie może osiągać przychodu z wykreowanej trasy turystycznej).	
Rola prywatnych partnerów	<ul style="list-style-type: none"> Partnerstwo publiczno-prywatne 		
	<p>Uzasadnienie dla partnerstwa publiczno-prywatnego</p> <p>Urząd Miasta nie posiadał odpowiednich zasobów ludzkich do wykreowania atrakcji historycznej umożliwiającej pełne wykorzystanie potencjału miejsca. Z tego powodu sięgnięto do grupy pasjonatów, posiadających odpowiednią wiedzę, doświadczenie i kompetencje. Nie bez znaczenia jest również nie obciążanie budżetu miejskiego dalszymi wydatkami.</p>		
Wyzwania	<p>W pierwszej fazie realizacji projektu:</p> <p>Olbryzim wyzaniem było spełnienie wszelkich wymogów związanych z bezpieczeństwem zwiedzających, bardzo rygorystycznych w przypadku podziemnych tras turystycznych.</p>		

	Obecnie:
Obecne działania	<ul style="list-style-type: none"> • Muzeum • Trasa turystyczna
Kto jest właścicielem obiektu?	<ul style="list-style-type: none"> • miasto
Kto zarządza projektem	<ul style="list-style-type: none"> • Prywatna firma
Liczba pracowników	<ul style="list-style-type: none"> • Stałe zatrudnienie: 3 • Umowy sezonowe: 12
Obecni użytkownicy obiektu	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci • młodzież • studenci • społeczność międzynarodowa • turyści • społeczność lokalna
Powierzchnia obiektu, wyposażenie, ilość miejsc noclegowych ...	
Finansowanie instytucji	Środki publiczne:
	Własne środki:

	<ul style="list-style-type: none"> • bilety • programy edukacyjne
Odniesienie do lokalnych/ regionalnych/ krajowych/ unijnych polityk publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Polityki kulturalne • Polityki w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego • Strategia rozwoju turystyki w województwie dolnośląskim
Rezultaty projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych miejsc pracy:: 3 stałe, 12 sezonowych • Liczba odwiedzających: ok. 40 000 rocznie •
Związki z innymi, podobnymi projektami / instytucjami w miastach / regionach / krajach	
Wnioski na przyszłość	Pierwsza faza realizacji:
	obecnie:
Kluczowe czynniki sukcesu	Pierwsza faza realizacji:
	obecnie: Wsparcie pasjonatów, w znaczący sposób wpływających na jakość oferty, pogłębiających wiedzę na temat miejsca, poszukujących nowych informacji.

Uzasadnienie wyboru projektu:

Prywatny przemysłowy obiekt zabytkowy, restaurowany ze środków prywatnego przedsiębiorstwa, przy stosunkowo niewielkim (około 15%) dofinansowaniu ze środków publicznych. Obecnie jego działalność w czasie święta Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego jest wspierana z funduszy publicznych, celem kreowania wydarzeń artystycznych i kulturalnych.

W celu sporządzenia opisu przeprowadzono wywiad z:

dr Zbigniew Barecki – prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Górniczego DEMEX Sp. z o.o.

Nazwa partnera	Przedsiębiorstwo Górnicze DEMEX Sp. z o.o.
miasto	Zabrze

Numer dobrej praktyki: 04

1. Informacje podstawowe

		Obserwacje i komentarze
Tytuł projektu / instytucja / obiekt	Projekt rewitalizacji Zespołu „Szyb Maciej”	
kraj / miasto	Zabrze	
lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> • przedmieścia 	
Informacje kontaktowe instytucji realizującej przedsięwzięcie	Szyb Maciej ul. Srebrna 6 Zabrze Maciejów	

	tel. +48 32 276 17 76	
Historia miejsca	<ul style="list-style-type: none"> • Oryginalne przeznaczenie: Teren dawnej kopalni Concordia, z szybem wyciągowym Maciej i maszynownią. • Rok powstania: początek XX w. • Rok zakończenia działalności: 1993. • Powód zakończenia działalności: Zakończenie wydobycia węgla i zasypanie ostatniego szybu kopalni. • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca Szyb był symbolem kopalni – podstawowego miejsca pracy na Śląsku, łączącego mieszkańców tej ziemi. • (ważna fabryka, pałac, lokalna poczta ...): Charakterystyczny element miejscowego pejzażu kulturowego. 	
Obecny sposób wykorzystania miejsca	<ul style="list-style-type: none"> • Obecny sposób wykorzystania miejsca: Kompleks turystyczny, atrakcja poprzemysłowa, z częścią gastronomiczną i terenem umożliwiającym organizację imprez plenerowych. • Rozpoczęcie procesu ponownego wykorzystania obiektu/miejsca (rok): 1996 (pierwszy etap) • Kiedy zakończono prace rewaloryzacyjne/restrukturyzację obiektu/miejsca (rok): • Rola przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych, jeśli występuje: Stopniowa restauracja opuszczonego szybu od początku prowadzona była z myślą o działalności kulturalnej w tym miejscu – organizowane są tu m.in. wystawy, koncerty muzyczne. • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca 	

	<p>Jeden z cennych zabytków Górnego Śląska, świadczący o przemysłowej przeszłości regionu. W istotny sposób zabytki takie przyczyniają się do budowania tożsamości kulturowej regionu, co jest szczególnie ważne w czasach upadku miejscowego przemysłu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Znaczenie obiektu/miejsca z punktu widzenia ochrony dziedzictwa kulturowego: <p>Przeprowadzona renowacja (obiekt dostał nagrodę Zabytek zadbane) jest rzadkim przypadkiem tak pieczołowicie prowadzonych działań w obrębie obiektu przemysłowego</p>	
<p>Faza inicjowania projektu</p>	<p>Opis projektu:</p> <p>„Po wyłączeniu „Szybu Maciej” z ruchu zakładu górniczego sformułowany został program rewitalizacji całego zespołu. Poza przekształceniem samego szybu w ujęcie wody pitnej oraz modernizacją Stacji Uzdatniania Wody program ten obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> działania konserwatorskie mające na celu utrzymanie dawnych zabudowań, urządzeń i wyposażenia w należyтым stanie technicznym, formalną ochronę historycznych wartości Zespołu poprzez opracowanie dokumentacji historycznej budynków i wyposażenia oraz uzyskanie wpisu do rejestru zabytków, prace konserwatorskie mające na celu wyeksponowanie zabytkowych wartości urządzeń i wyposażenia, wykorzystanie istniejącego potencjału m.in. poprzez adaptację budynku nadszybia oraz d. wagowni dla utworzenia infrastruktury niezbędnej dla obsługi ruchu turystycznego, przystosowanie Zespołu dla celów turystycznych i edukacyjnych, urządzenie ekspozycji muzealnych w oparciu o oryginalne, autentyczne urządzenia Zespołu” (z oprac. Zbigniewa Bareckiego). 	
	<p>Kto zainicjował przedsięwzięcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Prywatny inwestor 	
	<p>Czy projekt był częścią szerszego programu rewitalizacji miasta?</p> <p>Projekt jest unikatowym działaniem autorskim, ale wpisuje się w szereg działań</p>	

	<p>podejmowanych na Górnym Śląsku, których celem jest zachowanie dziedzictwa przemysłowego regionu.</p>	
	<p>Czy przygotowano wstępne studium wykonalności dla projektu? Prowadzone były analizy i studia wykonalności dla całego projektu.</p>	
	<p>Czy realizacja projektu była jednym z założeń lokalnych dokumentów strategicznych (np. Lokalnego planu rozwoju)? Projekt wpisuje się w strategię regionalną oraz miasta Zabrze.</p>	
Grupy docelowe projektu	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci • młodzież • studenci • społeczność międzynarodowa • turyści • przemysł kultury i przemysł kreatywne • społeczność lokalna 	
Cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie tożsamości lokalnej • rozwój kultury • rozwój turystyki • marketing i promocja miasta • edukacja 	
S interesariusze	<p>W jaki sposób zorganizowano konsultacje społeczne projektu:</p>	

	<p>Kolejne etapy renowacji przeprowadzane były w powiązaniu z działaniami rewitalizacyjnymi na Górnym Śląsku.</p> <p>Istotnym interesariuszem procesu stali się zarządzający Szlakiem Zabytków Techniki Województwa Śląskiego oraz przedstawiciele obiektów tworzących szlak.</p> <p>Kluczowym NGO jest działające w ramach kompleksu Szyb Maciej stowarzyszenie Kopalnia Sztuki.</p>	
Finansowanie projektu	% środków publicznych w całości: 15% (budżet samorządowy: miejski i wojewódzki)	
	% środków prywatnych w całości: 85% środków na renowację kompleksu to środki własne Przedsiębiorstwa Demex	

2. Struktura projektu i wnioski na przyszłość

Struktura projektu, w tym zarządzanie	Struktura organizacyjna: Projekt podlegał bezpośrednio Prezesowi Zarządu Przedsiębiorstwa Demex.		
	Struktura zarządzania:		
Partnerzy	publiczni	prywatni	III sektor

	Urząd Miasta Zabrze Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Przedsiębiorstwo Górnicze DEMEX Sp. z o.o.	Stowarzyszenie Kopalnia Sztuki
	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność
	Dotacje celowe na działania cząstkowe podejmowane w ramach procesu rewitalizacji.	Właściciel obiektu, główne źródło funduszy na renowację obiektu, podmiot zarządzający kompleksem.	Organizacja pozarządowa działająca we wszystkich 3 obiektach przemysłowych należących do Przedsiębiorstwa Górniczego DEMEX. Organizator wydarzeń kulturalnych, w tym Industriady (Święta Szlaku Zabytków Techniki), Jaz Festiwalu oraz Festiwalu Rysowania.
Rola prywatnych partnerów	<ul style="list-style-type: none"> partnerstwo publiczno-prywatne <p>Uzasadnienie dla partnerstwa publiczno-prywatnego</p> <p>Samorząd województwa wspiera działania mające na celu rewitalizację obiektu, a teraz włączanie go do programu Industriady – Święta Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego. Powodem takiej postawy jest rzadko spotykane zaangażowanie (mentalne i finansowe) prywatnego inwestora w ratowanie dziedzictwa przemysłowego, zabytku przeznaczonego na funkcje publiczne.</p>		
Wyzwania	<p>W pierwszej fazie realizacji projektu:</p> <p>Wypracowanie komplementarnej koncepcji rewitalizacji, utrzymanie wysokiej jakości procesu.</p> <p>Obecnie:</p> <p>Kreowanie atrakcyjnej oferty w obiekcie leżącym na uboczu.</p>		
Obecne działania	<ul style="list-style-type: none"> galeria 		

	<ul style="list-style-type: none"> • muzeum • Scena muzyczna
	Działania dodatkowe: <ul style="list-style-type: none"> • Restauracja • Bar
Kto jest właścicielem obiektu?	<ul style="list-style-type: none"> • Prywatne przedsiębiorstwo
Kto zarządza projektem	<ul style="list-style-type: none"> • Prywatne przedsiębiorstwo
Liczba pracowników	<ul style="list-style-type: none"> • Stałe zatrudnienie: 25
Obecni użytkownicy obiektu	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci • młodzież • studenci • społeczność międzynarodowa • turyści • przemysły kultury i przemysły kreatywne • społeczność lokalna
Powierzchnia obiektu, wyposażenie, ilość miejsc noclegowych ...	

Finansowanie instytucji	<p>Środki publiczne:</p> <p>Własne środki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bilety • wynajem powierzchni • programy edukacyjne • Organizacja wydarzeń
Odniesienie do lokalnych/ regionalnych/ krajowych/ unijnych polityk publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Polityki kulturalne • Polityki w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego • Strategia rozwoju turystyki
Rezultaty projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych miejsc pracy: 25 • Liczba odwiedzających: 70 000 (2016) • Liczba organizowanych wydarzeń:: 40 (2016) •
Związki z innymi, podobnymi projektami / instytucjami w miastach / regionach / krajach	<p>Działania podjęte w ramach procesu rewitalizacji Szybu Maciej wpisują się w zapisy dokumentów strategicznych: rozwoju województwa, rozwoju turystyki, opieki nad zabytkami.</p>
Wnioski na przyszłość	<p>Pierwsza faza realizacji:</p> <p>Wiedza na temat renowacji obiektów pogórnich (wiele szczegółowych rozwiązań wypracowywanych metodą prób i błędów). Brak przykładów rewitalizacji budynku nadszybia z wieżą wyciągową lub podobnych obiektów. Mówiąc „brak przykładów” mam na</p>

	<p>myśli przykłady rozwiązań, w których poszanowanie dziedzictwa jest wartością nadrzędną.</p>
	<p>Obecnie:</p>
<p>Kluczowe czynniki sukcesu</p>	<p>Pierwsza faza realizacji:</p>
	<p>Obecnie: Młody zespół zaangażowany w rozwijanie działalności kompleksu.</p>

Uzasadnienie wyboru projektu:

Zgodnie z danymi zawartymi w *Raporcie o systemie ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce po roku 1989* (Jacek Purchal – red., Warszawa 2009) prawie ¼ obiektów zabytkowych w Polsce (24%) należy do kościołów i związków wyznaniowych. Pełnią one swoje funkcje publiczne podobnie do podmiotów prywatnych, mogą m.in. prowadzić działalność gospodarczą. Z tego powodu postanowiono zaprezentować jeden przykład wsparcia publicznego dla obiektu sakralnego, przeznaczonego na działalność zgodną z opisaną w projekcie Forget Heritage. Ze względu na charakter tej działalności, rozmach działania, wielkość obiektu itp. wybrano klasztor Pijarów w Hebdowie, miejscowości leżącej w bezpośredniej bliskości miasta Nowe Brzesko, oddalonej od niej ok. 5 km (podobne realizacje można wskazać w obrębie miast: np. klasztor Cystersów w Mogile, dawniej wieś podkrakowska, obecnie w granicach Krakowa, czy też klasztor Bożogrobców w Miechowie).

W celu sporządzenia opisu przeprowadzono wywiad z:

o. Eugnius Nowak – dyrektor Centrum Wiara i Kultura

Krzysztof Markiel – dyrektor Departamentu Kultury w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego

Nazwa partnera	Polska Prowincja Zakonu Pijarów
miasto	Hebdów

Numer dobrej praktyki: 05

1. Informacje podstawowe

2.

		Obserwacje i komentarze
Tytuł projektu / instytucja / obiekt	Kompleksowa konserwacja i przystosowanie do zwiedzania gotycko-barokowego ponorbertańskiego założenia klasztornego w Hebdówie.	
kraj / miasto	Hebdów	
lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> • Obszary wiejskie 	
Informacje kontaktowe instytucji realizującej przedsięwzięcie	<p>Hotel Św. Norberta Hebdów 110 32-120 Nowe Brzesko tel. 12 386 04 20 fax. 12 386 04 59 e-mail: repcja@hotelswnorberta.pl</p>	
Historia miejsca	<ul style="list-style-type: none"> • Oryginalne przeznaczenie: Kościół i klasztor ponorbertański, następnie użytkowany przez Pijarów. • Rok powstania: ok. 1160 • Rok zakończenia działalności: Po 1945 znacjonalizowany, zajęty przez Państwowe gospodarstwo rolne i Spółdzielnię Rolniczą, co doprowadziło do dewastacji obiektu. Odzyskany przez zakon, obiekt znajdował się w katastrofalnym stanie technicznym. • Powód zakończenia działalności: 	

	<p>Po odzyskaniu własności od państwa, obiekt nie mógł być wykorzystywany zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem ze względu na fatalny stan techniczny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca <p>Historyczny klasztor na stałe wrośnięty w tkankę społeczną otoczenia, związany z jego historią, kontekstem społecznym, ekonomicznym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • (ważna fabryka, pałac, lokalna poczta ...): Główna świątynia okolicy. 	
<p>Obecny sposób wykorzystania miejsca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obecny sposób wykorzystania miejsca: Hotel z centrum konferencyjnym, działalnością kulturalną. • Rozpoczęcie procesu ponownego wykorzystania obiektu/miejsca (rok): • Kiedy zakończono prace rewaloryzacyjne/restrukturyzację obiektu/miejsca (rok): 2009 • Rola przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych, jeśli występuje: W odrestaurowanym klasztorze obok hotelu działa Centrum Wiara i Kultura, organizujące wiele działań kulturalnych. • Znaczenie budynku dla miejscowej społeczności – tożsamość miejsca Miejsce istotne z punktu widzenia tożsamości kulturowej regionu, obecnie jedno z nielicznych miejsc w okolicy posiadające ofertę kulturalną dla mieszkańców. • Znaczenie obiektu/miejsca z punktu widzenia ochrony dziedzictwa kulturowego: Obiekt należy do cennego dziedzictwa regionu, będąc świadectwem rozwoju średniowiecznej kultury – z tego punktu widzenia jego renowacja należy do kanonu działań w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego. 	
<p>Faza inicjowania projektu</p>	<p>Opis projektu:</p>	

	<p>„Przywrócenie dawnej świetności budynku klasztornego i jego otoczenia oraz udostępnienie go zwiedzającym. Dodatkowym elementem projektu będzie przygotowanie stałej ekspozycji zabytków sztuki sakralnej Zakonu Pijarów rozproszonych obecnie w kilku polskich klasztorach”.</p> <p>Stworzenie hotelu oraz instytucji z ofertą kulturalną.</p>	
	<p>Kto zainicjował przedsięwzięcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prywatny inwestor (zgromadzenie zakonne) 	
	<p>Czy projekt był częścią szerszego programu rewitalizacji miasta?</p> <p>Nie, było to działanie jednostkowe, skupione na dziedzictwie miejsca.</p>	
	<p>Czy przygotowano wstępne studium wykonalności dla projektu?</p> <p>Projekt był realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, w związku z czym opracowano dla niego pełne studium wykonalności.</p>	
	<p>Czy realizacja projektu była jednym z założeń lokalnych dokumentów strategicznych (np. Lokalnego planu rozwoju)?</p> <p>Projekt jest zbieżny z zapisami dokumentu <i>Strategia rozwoju Gminy Nowe Brzesko</i>.</p>	
<p>Grupy docelowe projektu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci • młodzież • studenci • społeczność międzynarodowa • turyści • społeczność lokalna 	

Cele projektu	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie tożsamości lokalnej • rozwój kultury • rozwój turystyki • edukacja 	
interesariusze	<p>Istotnym interesariuszem renowacji jest społeczność lokalna, korzystająca z kreowanej tu oferty kulturalnej.</p> <p>Nie prowadzono żadnego rodzaju działań konsultacyjnych, projekt został wypracowany w ramach zgromadzenia Pijarów z pomocą komercyjnego podmiotu zajmującego się opracowywaniem dokumentacji służącej uzyskaniu dofinansowania ze środków strukturalnych.</p>	
Finansowanie projektu	% środków publicznych w całości: <ul style="list-style-type: none"> • 25% 	
	% środków prywatnych w całości: 75% - fundusze strukturalne Unii Europejskiej	

2. Struktura projektu i wnioski na przyszłość

Struktura projektu, w tym zarządzanie	Struktura organizacyjna: Podczas realizacji projektu za prowadzenie robót budowlanych odpowiadał zatrudniony podmiot komercyjny.
---------------------------------------	---

	<p>Struktura zarządzania:</p> <p>Obecnie stworzono strukturę zarządzania miejscem, na czele której stoi ojciec zakonny (Dyrektor Centrum Wiara i Kultura) oraz menedżer obiektu hotelarskiego – bezpośrednio podlegają mu wszystkie działy odpowiadające za codzienne funkcjonowanie obiektu.</p>		
Partnerzy	publiczni	prywatni	III sektor
	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	Zakon Pijarów w Hebdowie	
	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność	Rola i odpowiedzialność
	Dofinansowanie działania realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.	Prowadzenie obiektu hotelarskiego, prowadzenie imprez, kreowanie oferty artystycznej i kulturalnej, prowadzenie działalności edukacyjnej.	
Rola prywatnych partnerów	<ul style="list-style-type: none"> Partnerstwo publiczno-prywatne <p>Uzasadnienie dla partnerstwa publiczno-prywatnego</p> <p>Środki publiczne przeznaczone na renowację prywatnego obiektu dziedzictwa kulturalnego, ponieważ właściciel nie byłby w stanie zgromadzić ich, a przez to dziedzictwo kulturowe regionu byłoby zagrożone.</p>		
Wyzwania	<p>W pierwszej fazie realizacji projektu:</p> <p>Wykreowanie atrakcyjnej oferty, która będzie przyciągała potencjalnych turystów.</p>		
	<p>Obecnie:</p> <p>Modyfikacja oferty – konieczność wypracowywania środków własnych na działalność spowodowała, że w hotelu organizowane są wesela. Jak stwierdza dyrektor ośrodka, nie są one zgodne z duchem miejsca, Dlatego powstała idea zaadoptowania spichlerza, znajdującego się poza głównym budynkiem klasztoru, w którym będzie można organizować tego typu imprezy.</p>		

Obecne działania	<ul style="list-style-type: none"> • galeria • muzeum • biblioteka • Sala koncertowa.
	Działania dodatkowe: Restauracja, sala balowa.
Kto jest właścicielem obiektu?	<ul style="list-style-type: none"> • Podmiot prywatny
Kto zarządza projektem	<ul style="list-style-type: none"> • Podmiot prywatny – zgromadzenie zakonne
Liczba pracowników	<ul style="list-style-type: none"> • Stałe zatrudnienie: 13 •
Obecni użytkownicy obiektu	<ul style="list-style-type: none"> • dzieci • młodzież • studenci • społeczność międzynarodowa • turyści • społeczność lokalna •
Powierzchnia obiektu, wyposażenie, ilość miejsc	27 pokoi hotelowych Całkowita powierzchnia objęta pracami konserwatorskimi w ramach projektu: 902,16 m ² . Powierzchnia

noclegowych ...	odnowionego otoczenia obiektu: 13 924 m ² (placyki, ścieżki, tereny zielone), w tym powierzchnia wirydarza 354,88 m ² .
Finansowanie instytucji	Środki publiczne:
	Własne środki: <ul style="list-style-type: none"> • bilety • wynajem powierzchni • programy edukacyjne • Usługi hotelarskie • Organizacja wydarzeń
Odniesienie do lokalnych/ regionalnych/ krajowych/ unijnych polityk publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Polityki w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego • Strategia rozwoju regionu
Rezultaty projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych miejsc pracy: 13 • Liczba odwiedzających w ciągu roku: 14172 (2016), w tym gości hotelowych (9227) • Liczba organizowanych wydarzeń: ok. 50 imprez kulturalnych rocznie •
Związki z innymi, podobnymi projektami / instytucjami w miastach / regionach / krajach	
Wnioski na przyszłość	Pierwsza faza realizacji:

	Obecnie:
Kluczowe czynniki sukcesu	Pierwsza faza realizacji:
	Obecnie: Turyści zainteresowani poznawaniem dziedzictwa kulturowego.